سلسلة علمية

Silsiletu Ilmije

في

بيان مسائل منهجية

ZINXHIRI I DITURISË NË SQARIMIN E ÇËSHTJEVE TË METODOLOGJISË

Komiteti i Deleguar i Hilafetit

سلسلة علمية

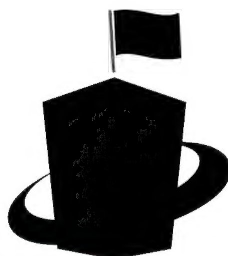
Silsiletu Ilmije

في

بيان مسائل منهجية

Zinxhiri i Diturisë Në Sqarimin e Çështjeve Të Metodologjisë (Menhexhit)

Komiteti i Deleguar i Hilafetit

Bejtul'Muhaxhirin

Përmbajtja

Shënime nga Publikuesi 07

Kapitulli 1 – Prezantimi 12

Shkaqet e fitnes, mosmarrveshjet dhe mosdakordësitë 13

1. Ikja nga mbajtja me Librin e All-llahut dhe Sunetin sipas kuptimit të Selefit të Umetit, dhe mbështetja në epsh, dhe në fjalë të njerëzve 13
2. Paaftësia për të ndarë Sunetin nga Bidati i sjellë nga disa njerëz të vegjël 15
3. Padrejtësia (kalimi i kufijëve) 19

Kapitulli 2 – Aslu Dini (Baza e Fesë) 24

Çfarë është Aslu Dini? 24

Çfarë do të thotë "Të shprehësh besimin në All-llahun?" 26

Çfarë do të thotë "njësimi i Tij në adhurim dhe braktisja e adhurimit të dikujt tjetër pos Tij dhe distancimi nga mushrikët"? 27

Një çështje e rëndësishme 28

Pse injoranca nuk merret parasysh në lidhje me Aslu Dinin? 28

Çfarë e anulon (e prish) Aslu Dinin? 30

Argumenti në faktin se nuk ka justifikim me injorancë në lidhje me shirkun dhe atë që anulon Aslu Dinin 32

Kur e gjykojmë një person me kufër dhe shirk, çfarë do të thotë kjo? 34

E përmbyllim me dy çështje 35

Kapitulli 3 – Tekfiri i Mushrikëve 1/2 38

Thëniet e njerëzve të dijes për kufrin e atij që nuk bën tekfir mbi kafirin 38

Cili është pozicioni i tekfirit në Din (Fe)? 39

Cili është dallimi (mes Vaxhibit dhe Aslit)? 39

Diferenca mes injorancës në ritet sheriatike dhe injorancës në Aslu Din 43

Cili është objekti, motivi apo shkaku i kufrit të atij i cili ndalet në tekfirin e mushrikëve (pra dispozita e arsyetuesit)? 48

Kapitulli 4 – Tekfiri i Mushrikëve 2/2 50

A është i gjithë tekfiri i mushrikëve në një shkallë, apo në shkallë të ndryshme? 50

Shkallët e ndryshme të atyre që ndalen në tekfirin e mushrikëve 51

Shkalla e parë 53

Shkalla e dytë 54

Shkalla e tretë 55

Shkalla e katërt 62

Në cilën shkallë bije aryetuesi i adhuruesit të varrit? 63

Kapitulli 5 – Et-Taifeh el-Mumteni'eh 65

Një prezantim i shkurtër 65

Çfarë janë Et-Taifeh el-Mumteni'eh? 66

Cili është gjykimi për Et-Taifeh el-Mumteni'eh? 67

Gjykimi i të luftuarit të Et-Taifeh el-Mumteni'eh 68

Mosdakordësia që ndodhi mes dijetarëve të Sahabëve, Ebu Bekrit dhe Umerit, për tekfirin e Et-Taifeh el-Mumteni'eh 70

Mosdakordësia që ndodhi në mesin e dijetarëve 71

A është ai që nuk bije dakort në kufrin e Et-Taifeh el-Mumteni'eh një sajues (bidatçi) apo është Suni? 72

Një sqarim i rëndësishëm 74

Kapitulli 6 – Darul Kufër dhe Hixhreti 76

Kuptimi i 'ed-Dar', kategorizimi i botës në dy lloje të tokës, dhe definicioni i 'ed-Dar' 77

Definicioni i Darul-Islam dhe darul-kufër 78

Arsyeja për gjykimin e një vendi me Islam ose kufër 79

Kategorit e darul-kufër 80

Fetvaja e Shejhul Islam Ibn Tejmijes për njerëzit e Mardinit 82

Fetvaja e shejh Hamad ibn Atik për njerëzi e El-Ahsas 84

Gjykimi i Hixhretit 85

Gjykimi për lënien e Hixhretit 86

Kushtet e ndryshme për sa i përket banorëve të darul-kufrit 90

Shejhu Muxhadid Muhamed ibn AbdulVehab tha:

O vëllezrit e mi! All-llahu All-llahu! Mbahuni në bazat e dinit tuaj; fillimin e saj, fundin e saj, majën e saj, dhe kokën e saj: dëshminë se *'la ilahe il-lAll-llah'*. Mësojeni kuptimin e saj, duajeni atë, duajini njerëzit e saj, dhe bëjini ata vëllezërit tuaj, edhe nëse ata janë shumë larg. Mohojini tagutët, kundërshtojini dhe urrejini ata, dhe cilindo që i do ata, ose që i mbron ata, ose që nuk bën tekfir mbi ta, ose që thotë se asgjë nuk është detyr mbi ta në lidhje me ata, ose se "All-llahu nuk më ka obliguar asgjë mua në lidhje me ta". Vërtetë kushdo që e thotë këtë ka shpikur një gënjeshtër për All-llahun. Vërtetë All-llahu ka urdhëruar që të mohohen ata dhe të distancohemi nga ata, edhe nëse ata janë vëllezrit dhe fëmijët tanë. Pra All-llahu, All-llahu. Mbahuni të qëndrueshëm në këtë, kështu që ndoshta mund ta takoni Zotin tuaj pa i bërë shirk Atij. O All-llah na merr si Muslimanë dhe na bashko me të drejtët. [1]

1 Maxhmu Rasail Et-Teuhid Val-Iman v. 1, p. 368.

Shënime Nga Publikuesi

Me të vërtetë, i gjithë lavdërimi i takon All-llahut. Atë e lavdërojmë, prej Tij ndihmë dhe falje kërkojmë. Kërkojmë mbrojtje tek All-llahu nga e keqja e veteve tona dhe e keqja e veprimeve tona. Cilindo që e udhëzon All-llahu nuk ka kush që ta devijojë. Dhe cilindo që All-llahu e lë në humbje nuk ka kush që ta udhëzojë. Dëshmoj se nuk ka të adhuruar tjetër me të drejtë përveç All-llahut, i vetëm pa shok. Dhe dëshmoj se Muhamedi është rob dhe i Dërguari i All-llahut. Paqja dhe mëshira e All-llahut qoftë mbi të, mbi familjen e tij, mbi shokët e tij, dhe mbi të gjithë ata që e ndjekin atë deri në Ditën e Gjykimit. E në vazhdim...

Nuk janë të fshehura nga asnjë Musliman sulmet e vazhdueshme nga armiqtë e All-llahut drejt akides së vërtetë të Islamit në mënyrë që të fusin mosdakordësi dhe përçarje. Dhe pse mos të përpiqen? Sepse ishte akideja dhe mbajtja tek xhemati një shkak që All-llahu të dërgonte ndihmën e Tij dhe mbështetjen për Shtetin Islam në Medine 1400 vjet më parë, duke e lejuar atë të zgjerohet deri në pararojën e Europës duke coptuar gjatë rrugës së saj perandorin Romake dhe atë Perse.

Ndërsa armiqtë e All-llahut haptazi shpenzojnë biliona për të devijuar akiden në dritën e diellit,[2] një armik i fshehur i inspiruar nga shejtani kërkoi të infiltronte xhematin nën mbulimin e errësirës dhe ta shpërndante shkatërrimin nga brenda.
Dhe kur Shtetit Islam i erdhi ndihma e sipërpërmendur nga All-llahu - duke i qëndruar akides dhe thirrjes për rithemelimin e xhematit - dhe çliruan pjesë të mëdha të territorit në Irak edhe Sham në një periudhë të shkurtër kohore të tre muajve,[3] një grup në veçanti, pa një mundësi për të zhveshur dhëmbët e tij.

2 Ka me qindra shembuj dhe dokumentarë argumentues për ta vërtetuar këtë, gjithsesi, nuk është vendi për t'i cituar ato.

3 Dhe që koalicionit të kufrit, drejtuar nga "Shteti më i fuqishëm në histori", i janë dashur mbi 4 vjet për ta pushtuar, dhe që akoma nuk ka arritur (dhe me lejen e All-llahut kurrë nuk ka për të arritur) të vendosë kontroll të plotë. Reflekto mbi këtë o vëlla.

Grupi ekstremist, që njihet ndryshe edhe si “Hazimije” filluan ta shpërndajnë helmin e tyre nën hijen e mbrojtjes së Shtetit islam.

Për të ruajtur xhematin dhe për të prerë shpërndarjen e kësaj sëmundje, dijetarët dhe nxënsit e dijes së Shtetit Islam, kërkuan t’i sqarojnë keqkuptimet e atyre që nga injoranca ose me qëllim i ndoqën hapat e ekstremistëve. Çfarë filloi si debat dhe shpjegime - Ku shumë u kthyen tek e vërteta, dhe falënderimi i takon All-llahut - dhe u kthye në burgosje dhe ekzekutime.

Çështja vazhdoi kështu derisa Shteti Islam u detyrua të lëshojë disa letra ku sqaronte menhexhin (metodologjin), ku finalizoi me lëshimin e një audioje të titulluar *“Silsilah Ilmija fi Bejan masail Menhexhijah”*, nga e cila ky libër është përkthyer. Shpjegon një numër çështjesh që u bënë qendra të debateve të nxehta që injorantët dhe ekstremistët u dhanë pas tyre.

Pjesa e parë tregon se pse një publikim i mëparshëm u anulua dhe arsyen pas këtyre serive: për të bashkuar fjalën dhe zemrat e muvehidëve, për ta rikthyer vëmendjen tek agresioni i kufarëve dhe në mbrojtjen e Islamit dhe njerëzve të tij. Vazhdon t’i japë këshillë njerëzve të teuhidit dhe paralajmëron nga përçarja, duke treguar arsyen pse ndodh përçarja. Përmend urdhërin për të qëndruar me xhematin dhe komenton vlerën e tij; e gjitha e mbështetur në ajete, hadithe, dhe thëniet e Selefit.

Vlen të përmendet se megjithëse sajuesi (bidatçiu) Ahmed ibn Umer el-Hazimi, i cili mban një pjesë të madhe të fitnes që u shpërnda në mesin e Muxhahidinëve, nuk është përmendur direkt, por në një mënyrë indirekte synohet ai në fjalët:

“Pra si mund të lësh, o vëllai im Muxhahid, njerëzit e fronteve nga dijetarët të cilët shkuan drejt fronteve të xhihadit dhe Islamit? Si mund ta lësh këtë burim të pastër edhe pastaj të shkosh të marrësh

dinin tënd nga ai që rri pas (i ulur) në prehërin e tagutëve në Gadishullin Arab edhe më tutje? Ai kurrë nuk bëri tekfir mbi ta e as që i refuzoi ata, duke u përzier me ushtarët e tyre, forcat e sigurisë, dhe të inteligjencës pa ju shpjeguar atyre asnjë nga anuluesit (e Islamit) në të cilët kanë rënë. Mos u josh, o vëlla, ngaqë taguti e ka burgosur një nga ata, pasi mund të jetë një ndriçim apo reklamë që i bëhet thënieve të tij, ose dërgohet që të jetë në mesin e vëllezërve të burgosur për të shkaktuar fite dhe keqkuptime në mesin e tyre. Mundësia për ata ishte aty, që nëse do të ishin njerëz të së vërtetës dhe sinqeritetit, do të shkonin në tokat e xhihadit dhe të bënin hixhret drejt Darul-Islamit."

Në pjesën e dytë shtjellohet çështja e Aslu Dinit. Kuptimi i tij sqarohet qartë me mbështjetje (nga fjalët) e dijetarëve të Ehlu Sunetit. E bën të qartë se nuk ka justifikim me injorancë në çështjet që janë Aslu Din, përsëri, duke u mbështetur në argumenta dhe thënie të dijetarëve.

Në pjesën e tretë dhe të katërt çështjes së tekfirit të mushrikëve i jepet shumë vëmendje dhe sqarim, gjithashtu sqaron çështjen se tekfiri nuk është prej Aslu Dinit por është Hukm Sheriatik. Dhe përsëri, e gjitha kjo mbështetet mbi argumenta të qarta në kuptimin e Selefit.

Në pjesën e pestë sqarohet çështja kritike e cila thuajse nuk flitet për të, çështja e Et-Taifeh el-Mumteni-eh, bashkë me diferencimet e mendimeve të dijetarëve për këtë çështje. Të thuhet se kjo çështje është me më së shumti rëndësi për t'u kuptuar në realitetin që jetojmë sot do të ishte një nënvlerësim.

Në pjesën e gjashtë dhe të fundit sqarohet çështja e darul-kufrit, llojet e tij, dhe gjykimi mbi banorët e tij (darul-kufrit); gjithashtu çështja e hixhretit dhe rregullat rreth tij. Kjo çështje dhe keqkuptimet në të janë sqaruar edhe më parë në mënyrë zyrtare

(nga Shteti Islam), por jo në një mënyrë kaq të detajuar sa është sqaruar këtu. Më parë shejh Adnani, All-llahu e pranoftë shehid, dhe Shteti Islam janë distancuar nga; "një keqkuptim që është ngritur në propaganda të ndryshme, që thuhet se Asli i njerëzve është kufri, e cila thënie është prej bidateve të Havarixhëve të kësaj kohe. Shteti (Islam) është i pafajshëm nga kjo thënie, dhe në akiden dhe menhexhin e tij, dhe në atë që beson para All-llahut, është se populli i Shamit dhe Irakut në përgjithsi janë Muslimanë. Ne nuk deklarojmë kufrin e askujt përveç atij që felëshimi i tij na vërtetohet ne me argumenta të qarta sheriatike, dhe me provë të qartë që (kufri) ka ndodhur. Dhe këdo gjejmë nga ushtarët e Shtetit Islam duke e thënë këtë bidat, ne e mësojmë, e edukojmë, dhe ja shpjegojmë atij, dhe nëse ai nuk tërhiqet ne e qortojmë atë, dhe nëse nuk tërhiqet e përjashtojmë atë nga rradhët tona dhe e largojmë atë. Dhe ne e kemi bërë shumë herë këtë me Ensarë dhe Muhaxhirë." [4]

Në mënyrë që kjo përshtatje të jetë e thjeshtë dhe e lexueshme lehtësisht si libër, në vend të ligjëratave audio të cilat u publikuan fillimisht, janë bërë përshtatje dhe ndryshime shumë të vogla në përkthim nga serit origjinale.

Referencat e ajeteve të Kur'anit, që gjinden në serit origjinale të transkriptuara në revistën "En-Nebe" këtu janë vendosur si fusnota. Fusnotat e tjera gjithashtu janë marrë nga i njëjti burim (Revista En-Nebe) përveç nëse citohet ndryshe.

Në vazhdim të leximit do të vihet re shumësia e referencave, citimeve, dhe thënieve të dijetarëve të Ehli Sunetit, bazuar në kuptimin e Selefit. Shejh Esh-Shinkiti, All-llahu e mëshiroftë, shpjegon:

"Ne jemi ata që ndjekim dhe nuk shpikim çështje të reja në Din (fe). Në drejtojmë drejt dijes së transmetuar nga e kaluara, siç ka

4 Marrë nga fjalimi i tij (Shejh Adnanit, All-llahu e mëshiroftë) titulluar dhe përkthyer si "All-llahu qoftë me ty, o Shteti të cilit i është bërë padrejtësi".

thënë Imam Maliku, All-llahu e mëshiroftë: “Është obligim mbi çdo student të dijes që të jetë mbi të sigurtën dhe të qëndrueshmen, dhe mbi transmetimet e atyre që kanë kaluar para atij. Prandaj është e kërkuar prej tij që të ketë këtë dije të transmetuar nga e kaluara.” [5]

Ndryshe nga shumë të cilët nuk jetojnë në thënien dhe bindjet e Ehlu Sunetit dhe Xhematit, Shteti Islam janë ndjekës dhe jo sajues (shpikës); dhe ky libër dëshmon për këtë me lejen e All-llahut.

Shënim: Publikimi origjinal i serive në shqip, është bërë më parë nga kanali mediatik “Krenaria e Umetit”, në 6 pjesë të ndryshe në formatin PDF. Ndërsa ne si staf i “Bejtul’Muhaxhirin”, vetëm se e kemi përmbledhur në një libër, që të jetë me e lehtë leximi dhe shpërndarja e këtyre pjesëve.

Në mbyllje, i kërkojmë All-llahut që ky të jetë një mjet (sebep) për udhëzim për të gjithë që e kërkojnë të vërtetën me sinqeritet që të mbahen fort në të. Dhe All-llahu e di më së miri. Paqja dhe mëshira e All-llahut qoftë mbi mësuesin, Muhamedin ﷺ, familjen e tij, dhe shokët e tij. E mbarojmë duke thënë se i gjith lavdërimi i takon All-llahut, Zotit të gjithësisë.

5 Pyetje të ndryshme # 9698

Kapitulli 1
Prezantimi

Falënderimi i takon All-llahut, përfundimi është për të devotshmit dhe nuk ka armiqësi veçse për të padrejtit. Dëshmoj se nuk ka Zot i cili meriton të adhurohet përveç All-llahut i Vetëm i pa shok, Sunduesi i vërtetë dhe dëshmoj se Muhamedi ﷺ është rob dhe i Dërguari i Tij, imami i të parëve dhe të fundëmve.

Ky është një "zinxhir mediatik" për shpjegimin dhe qartësin e disa çështjeve rreth menhexhit dhe akides, në të cilat është futur paqartësia dhe polemika tek popullata dhe vëllezërit tanë në ushtrinë e Shtetit Islam dhe tek të gjithë Muslimanët tjerë, brenda dhe jashtë territorit të Hilafetit. E gjithë kjo paqartësi ka ndodhur për shkak të përgjithësimit që është paraqitur nga ana e Komisionit me titull *"E të shkatërrojë me argument atë që u shkatërrua, dhe të bëjë të jetojë me argument atë që jetoi"*, e cila është ndaluar nga qarkullimi dhe është ndaluar punimi me të, për shkak se në të ka disa gabime në menhexh dhe shprehje jo të qarta që kanë më shumë se një kuptim, që janë bërë shkak për këtë polemikë.
Është obligim i yni, që të mos e vonojmë shpjegimin nga momenti i nevojës i cili duhet bërë patjetër, e gjithë kjo për ta bashkuar Shtetin, për t'i lidhur zemrat e ushtarëve të Shtetit në të vërtetën, për t'i bashkuar ata kundër popujve të kufrit dhe për t'i ruajtur dispozitat Islame.

All-llahu na ka tërhequr vërejtjen nga përçarja dhe polemika me një paralajmërim të theksuar, ku thotë All-llahu ﷻ (kuptimi): **"Dhe respektojeni All-llahun e të Dërguarin e Tij, e mos u përçani**

mes vete, e të dobësoheni e ta humbni fuqinë (luftarake). Të jeni të durueshëm se All-llahu është me të durueshmit.” [6]

Dhe në të njëjtën kohë na ka urdhëruar të bashkohemi (të kapemi për xhematin) dhe e ka madhëruar çështjen...

Thotë Pejgamberi ﷺ: *"Ju këshilloj t’i bashkoheni xhematit."*

Dhe tha ﷺ: *"Dora e All-llahut është me xhematin."*

Dhe tha ﷺ: *"Kini kujdes nga përçarja, me të vërtetë shejtani është me atë të vetmuarin, e kur janë dy persona ai është më larg."*

Dhe ka ardhur në hadithin që e ka nxjerrë dhe saktësuar Tirmidhiu, thotë Pejgamberi ﷺ: *"Unë ju urdhëroj me pesë gjëra që më urdhëroi mua All-llahu: "Dëgjim dhe respektim, me xhihad, hixhret, dhe bashkim me xhematin, kush largohet prej xhematit një pëllëmbë, ai e ka larguar hallkën e Islamit nga qafa e tij."*

Dhe prej shkaqeve të fitnes, përçarjes dhe polemikave janë:

1. Mos kapja për Kur'anin dhe Sunetin sipas kuptimit të Selefit të këtij Umeti dhe mbështetja në epshe dhe fjalët e njerëzve.

Thotë All-llahu ﷻ (kuptimi): **"Dhe kapuni që të gjithë ju për litarin (fenë dhe Kur'anin) e All-llahut, e mos u përçani!”** [7]

Dhe ka thënë All-llahu ﷻ (kuptimi): **"E si mohoni, kur juve janë duke iu lexuar (duke iu shpallur) ajetet e All-llahut dhe kur në**

6 Surja El-Enfal, Ajeti 46.
7 Surja Ali Imran, Ajeti 103.

mesin tuaj gjendet i dërguari i Tij? E kush i përmbahet fesë së All-llahut, ai pa dyshim është i udhëzuar në rrugën e drejtë.” [8]

Thotë ﷺ: *"Unë u kam lënë diçka, që në qoftë se kapeni për to nuk do të devijoni: Librin e All-llahut dhe Sunetin tim."*

Thotë Ibn Abasi, All-llahu qoftë i kënaqur me të: "All-llahu i ka urdhëruar besimtarët që t’i përmbahen xhematit dhe i ka ndaluar nga polemika dhe përçarja, i ka informuar ata se popujt më herët u shkatërruan për shkak të kundërshtimeve dhe hipokrizisë në fenë e All-llahut.” [9]

Dhe nga dijetari tabi'in Ibn Shihab Ez-Zuhrij, All-llahu e mëshiroftë, ka thënë: "Dijetarët tanë në të kaluarën thonin: Kapja për Sunetin është shpëtim.” [10]

Thotë Imam El-Euzai, All-llahu e mëshiroftë: "Pasoni gjurmët e Selefit edhe nëse të refuzojnë njerëzit, ki kujdes nga pasimi i mendimeve të njerëzve edhe nëse ata i zbukurojnë fjalët e tyre, nëse vepron këtë, çështja do të qartësohet dhe ti do të jesh në rrugën e drejtë.” [11]

Thotë Shejhul Islam Ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Ehlu Suneti dhe Xhemati pasojnë Kur'anin dhe Sunetin, e rrespektojnë All-llahun dhe Pejgamberin, e pasojnë të vërtetën dhe i mëshirojnë krijesat.” [12]

---

8 Surja Ali Imran, Ajeti 101.
9 Tefsiri i Tabariut, v. 4, f. 39.
10 Sunen ed-Darimi, 96.
11 Sijar A’lam en-Nubala, v. 7, f. 120.
12 Mexhmu’l Fetava, v. 3, f. 279.

Dhe ka thënë gjithashtu, All-llahu e mëshiroftë: "Fitneja dhe përçarja ndodh për shkak të braktisjes së asaj që urdhëroi All-llahu. All-llahu urdhëroi me të vërtetën, drejtësinë, dhe durimin. Dhe fitneja ndodh kur të braktiset e vërteta ose durimi". Mbaroi fjala e tij, All-llahu e mëshiroftë.

2. Prej shkaqeve të polemikave dhe përçarjeve është mos dallimi i Sunetit prej bidatit, tek disa që përkatësohen tek dituria prej talebeve të cilët e konsiderojnë veten prej ulemave muxhtehidë, ku sheh njërin prej tyre e konsideron veten se është i udhëzuar dhe se Suneti është me të dhe se kundërshtari i tij është i devijuar, bidatçi, e ndoshta thotë se është edhe kafir, dhe në këtë mënyrë përhap prej përçarjes dhe fitnes që vetëm All-llahu e di.

Dhe Sunet është ajo që na ka urdhëruar All-llahu dhe i Dërguari i tij, kurse bidat është vepra të cilën nuk e ka legjitimuar All-llahu në fe.

Dhe ka thënë i Lartëmadhëruari (kuptimi): **"Pyetni ata që dinë, nëse ju nuk e dini."** [13]

Dhe ka transmetuar Buhariu dhe Muslimi nga Abdullah ibn Amër ibn As, All-llahu qoftë i kënaqur me të, i cili thotë: "E kam dëgjuar të Dërguarin e All-llahut ﷺ duke thënë: *"All-llahu nuk e ngre diturinë duke ju'a marrë njerëzve, mirëpo e ngre diturinë duke i marrë dijetarët (me vdekjen e dijetarëve ngrihet dituria), e kur nuk do të mbetet ndonjë dijetar, njerëzit do t'i pyesin injorantët, (e këta injorantë) do të japin fetva pa dituri, do të devijojnë dhe do t'i devijojnë të tjerët."*

13 Surja El-Enbija, Ajeti 7.

Dhe nga Muhamed ibn Sirin, All-llahu e mëshiroftë, ka thënë: "Kjo dituri është fe, pra shikoni me kujdes nga kush e merrni fenë tuaj." [14] Mbaroi fjala e tij, All-llahu e mëshiroftë.

Prej cilësive të kokave të devijimit (ithtarëve të bidatit) është se ata të kotën (batilin) e tyre e zbukurojnë duke përdorur shprehje tërheqëse sheriatike sikur: të ruajmë teuhidin, fenë e Ibrahimit, paqja e All-llahut qoftë mbi të, teuhidi i pastër, dhe të tjera, ashtu siç i thanë havarixhët, Aliut, All-llahu qoftë i kënaqur me të: "Nuk i takon gjykimi dikujt tjetër pos All-llahut", dhe thanë: "Nuk i marrim njerëzit për gjykatës, dëshirojmë ligjin e All-llahut".

Me këto shprehje nuk mashtrohen dijetarët ashtu sikur që një bankier i mençur nuk mashtrohet me disa dinar të dobëta. Aliu, All-llahu qoftë i kënaqur me të, e kuptoi qëllimin e shprehjeve të Havarixhëve dhe nuk u mashtrua me fjalën e tyre "Gjykimi i takon vetëm All-llahut", siç u mashtruan injorantët, e tha Aliu, All-llahu qoftë i kënaqur me të: "Gjykimi i takon vetëm All-llahut: **"Ti pra bën durim, premtimi i All-llahut është i saktë, e kurrsesi mos të luhasin ty ata që nuk janë të bindur."** [15] E ku e kuptoni ju se çka thonë ata? Thonë nuk ka qeverisje (udhëheqësi), o ju njerëz, nuk ju udhëheq juve pos një emir (udhëheqës), i devotshëm qoftë apo mëkatar." [16]

Dhe në Sahihun e Muslimit nga Ubejdilah ibn Ebi Rafi të cilin e liroi i Dërguari i All-llahut ﷺ, nga robëria, se kur Havarixhët dolën kurse ai ishte me Aliun, All-llahu qoftë i kënaqur me të, thanë: "Gjykimi i takon vetëm All-llahut", tha Aliu, All-llahu qoftë i

14 Sahihu Muslimit.
15 Surja Rum, Ajeti 60.
16 Musanef Ibn Shejbe.

kënaqur me të: "Fjala e vërtetë e për qëllim kanë të kotën (batilin)." I Dërguari i All-llahut ﷺ, i ka cilësuar disa njerëz: "Unë i di cilësitë e tyre tek ky grup, të cilët thonë të vërtetën me gjuhët e tyre, por fjala e tyre nuk e tejkalon (dhe bëri me shenjë Aliu, All-llahu qoftë i kënaqur me të, nga fyti), krijesa që më së shumti i urren All-llahu."

Thotë Neveviu, All-llahu e mëshiroftë: "Fjala e tij: (se thanë: "Gjykimi i takon vetëm All-llahut: tha Aliu, All-llahu qoftë i kënaqur me të: Fjala e vërtetë e kanë për qëllim të kotën.") Do të thotë: Se esenca e fjalës së tyre ishte e saktë, thotë All-llahu (kuptimi): **"Gjykimi i takon vetëm All-llahut"** [17] mirëpo ata dëshironin me këtë ta refuzojnë Aliun, All-llahu qoftë i kënaqur me të në çështjen e gjykimit." [18]

Për këtë shkak, kërkuesi i së vërtetës obligohet që ta kërkojë të vërtetën nga burimi i saj, e jo nga thashethemet e disave e as nga dijetarët e devijuar.

Sufjan ibn Ujejne dhe dijetarë të tjerë si Imam Ahmedi, Abdullah ibn Mubarek, thonin: "Nëse njerëzit polemizojnë, ju shikoni se çka thonë dijetarët e fushëbetejave, për shkak se All-llahu i Lartëmadhëruar thotë (kuptimi): "**E ata, të cilët luftuan për hir Tonë, Ne me siguri do t'i orientojmë rrugës për te Ne**".[19] [20]

O vëlla Muxhahid, si i braktis dijetarët që luftojnë (Muxhahidinë) të cilët shkuan në vendet e xhihadit dhe Islamit, si mundesh ta braktisësh këtë person të pastër, e pastaj të shkosh ta marrësh fenë prej atyre që nuk dolën në xhihad, që përkrahin tagutët e Gadishullit

17 Surja Jusuf, Ajeti 40.
18 Sharh Muslim, 1,066.
19 Surja Ankebut, Ajeti 69.
20 Tefsiri i Kurtubiut.

Arab dhe të tjerë, që as nuk shpallën tekfirin mbi këta tagutë, as nuk ju'a tërhoqën vërejtjen, përkundrazi, përzihen sëbashku me ushtarët dhe inspektorët e tagutit duke mos i'a shpjeguar anuluesit në të cilët kanë rënë ata.

Dhe mos u mashtro o vëlla, kur taguti e burgos dikë prej tyre, për shkak se mund të jetë vetëm një shkëlqim dhe vëmendje rreth fjalëve të këtyre dijetarëve, dhe kështu e fusin tek vëllezërit nëpër burgje për të përhapur polemika dhe dyshime në mesin e tyre. Ata në qoftë se janë pasues të hakut, ndërsa ata kishin shans të mirë, po qe se ishin ithtarë të hakut dhe sinqeritetit, të ikin drejt tokës së xhihadit dhe të bëjnë hixhret në tokën e Islamit (Shtetit Islam).

Me të vërtetë ky tagut i cili i strehon llojin e këtyre që përhapin tepërimin në tekfir dhe i lejojnë që ta përhapin bidatin e tyre janë po të njëjtit (tagutë) që strehojnë dhe ndihmojnë Xhehmit dhe Murxhiet në përhapjen e bidatit të tyre, e gjithë kjo që këto dy grupe dhe menhexhe ta realizojnë qëllimin e njëjtë, e ajo është: shpifja kundër pasuesëve të së vërtetës dhe braktisja e hixhretit dhe xhihadit në rrugën e All-llahut.

O vëlla Muxhahid: Si ka mundësi që pasi All-llahu të shpëtoi nga rrjeti i dijetarëve të tagutit, ithtarët e irxhasë, të kthehesh e të biesh në rrjetin e dijetarëve të tagutit të cilët përhapin tepërimin dhe dyshimet, e gjithë kjo për të larguar ty prej xhihadit dhe hixhretit tënd dhe të shpëtojnë prej grushtit tënd, armiqtë e All-llahut.

Dhe kanë thënë disa prej Selefit: "Në gjithçka që All-llahu i urdhëron robërit e tij, shejtani i ka dy tërheqje në atë çështje: Ose drejt tepërimit ose drejt neglizhimit, në cilën prej të dyjave tërheq ai

kënaqet."

Si ka mundësi të braktisësh atë që e mbartë armën dhe lufton me një rresht me ty prej dijetarëve, nuk kam për qëllim këtu fillestarët në dituri, dhe të i'a dorëzosh logjikën dhe kokën tënde atij që nuk i merret feja, i cili jeton i sigurtë, në bollëk dhe në paqe me tagutët, e të paralajmëron ty prej larg.

3. Shkaku i tretë prej shkaqeve të polemikave dhe përçarjes është: padrejtësia, zilia: pra, kur njeriu i bën padrejtësi tjetrit me fjalë apo vepër dhe e tejkalon kufirin.

Thotë All-llahu ﷻ (kuptimi): **"Po ata, pasi që u erdhi e vërteta, nuk u përçanë për tjetër, por nga zilia mes tyre."** [21]

Dhe ka thënë Ai ﷻ (kuptimi): **"Mirëpo për shkak zilisë që kishin ndërmjet vete, ata u përçanë vetëm atëherë kur u erdhi dija që ta kuptojnë."** [22]

Dhe ka thënë Ai ﷻ (kuptimi): **"Njerëzit ishin një popull (të fesë së natyrshme Islame) e (kur u përçanë) All-llahu dërgoi pejgamberët përgëzues dhe qortues, dhe atyre Ai u zbriti edhe librin me fakte të sakta për të gjykuar në atë që u kundërshtuan ndërmjet veti. Në atë (libër) kundërshtuan vetëm ata që kishin libër (ithtarët e librit). E përpos atyre që iu kishte dhënë ai (libri) dhe u kishin ardhur argumente të qarta, nuk kundërshtoi kush në te (në librin), po edhe atë (kundërshtim e bënë), nga zilia ndërmjet tyre, mirëpo All-llahu me mëshirën e Tij i udhëzoi ata që besuan tek e vërteta e asaj për çka ishin**

21 Surja Esh-Shura, Ajeti 14.
22 Surja El-Xhathijeh, Ajeti 17.

kundërshtuar. All-llahu e vë në rrugë të drejtë atë që dëshiron.” [23]

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Ixhtihadi i pranuar nuk ka mundësi të shpie në fitne apo përçarje, pos nëse në të ka xhelozi (padrejtësi), nuk mund të ketë fitne dhe përçarje në ixhtihadin e pranuar, fitneja ndodh kur aty është prezent xhelozia (padrejtësia). Çdo send që shpie në fitne dhe përçarje nuk është prej fesë, fjalë qoftë apo vepër." [24]

Dhe ka thënë gjithashtu, All-llahu e mëshiroftë: "Shumica e sendeve për të cilat polemizuan grupi i besimtarëve prej çështjeve bazë dhe tjerave sikur: kaptina e cilësive dhe kaderit, udhëheqjes (imamllëkut) e të tjera, të gjitha këto përfshihen në këtë kaptinë, në to kemi muxhtehid (dijetarë) që i’a qëllon, muxhtehid që gabon, e ky që gabon bëhet i padrejtë (ziliqarë), e ndodh padrejtësia edhe pa pasur ixhtihad, e kemi prej tyre neglizhentë në atë që u urdhërua prej durimit." [25] Mbaroi fjala e tij, All-llahu e mëshiroftë.

E prej zilisë është padrejtësia ndaj kundërshtarit, akuzimi i tij për nijetin, etiketimi i Muslimanit me kufër dhe bidat prej xhelozisë dhe duke i kaluar kufijtë pa argument.

E ka nxjerrë Ibn Hibani në Sahihun e tij, nga Hudhejfeja, All-llahu qoftë i kënaqur me të, se thotë: *"Ka thënë i Dërguari i All-llahut ﷺ: "Unë frikësohem për juve prej njeriut i cili e lexon Kur'anin derisa të shihet drita e Kur'anit tek ai dhe është ndihmues i Islamit, e ndryshon atë drejt asaj që do All-llahu, e braktis dhe e hedh atë pas*

23 Surja El-Bekare, Ajeti 213.
24 Iktida es-Sirat el-Mustekim, f. 66.
25 El-Istikame, v. 1, f. 37.

shpine, nxiton drejt fqinjit të tij me shpatë dhe e akuzon me shirk (fqinjin). Thotë (Hudhejfeja All-llahu qoftë i kënaqur me të): O Pejgamber i All-llahut, kush është më parësor (të akuzohet) me shirk: Akuzuesi apo i akuzuari? Tha: Akuzuesi."

Dhe ka thënë Imam Axhuri, All-llahu e mëshiroftë: "All-llahu me begatitë dhe mirësitë e Tij na ka informuar në librin e Tij, për ata para nesh, pasuesit e librit, Jehudët dhe Krishterët, se ata u shkatërruan për shkak se u përçanë në fenë e tyre, dhe na ka mësuar Zoti ynë Bujar se shkaku i përçarjes nga xhemati dhe animi nga e kota që ishin ndaluar, ishte zilia dhe padrejtësia, pasi që mësuan atë që nuk e dinin të tjerët, padrejtësia dhe zilia i shtyu që të ndahen në grupacione dhe pastaj u shkatërruan. Zoti ynë Bujar na paralajmëroi që të mos bëhemi si ata e të shkatërrohemi si u shkatërruan, përkundrazi na urdhëroi i Lartëmadhëruari të rrimë të bashkuar me xhematin dhe na ndaloi nga përçarjet. Poashtu na paralajmëroi Pejgamberi ﷺ, nga përçarja dhe na urdhëroi të jemi me xhematin. Po ashtu edhe dijetarët para nesh na paralajmëruan që të gjithë. Ata na urdhëruan të rrimë me xhematin dhe na ndaluan nga përçarja (grupacionet)." [26]

Dhe ju'a tërheqim vërejtjen me tërheqjen më të madhe, atij i cili padrejtësisht duke i kaluar kufijtë, i bën tekfir dijetarët sikur shembulli i Ibnu Kudame el-Makdisij, dhe Imam Neveviut dhe Ibnu Haxher el-Eskalanit, dhe të tjerë, All-llahu i mëshiroftë, të cilët kanë merita të mëdha tek Umeti Islam në përhapjen e diturisë dhe ndihmës së sheriatit, ju'a ruajmë vendin (gradën) e tyre, i lutemi All-llahut t'i mëshirojë, dhe i arsyetojmë në gabimet dhe rrëshqitjet që janë paraqitur prej tyre.

26 Esh-Sheriatu, v. 1, f. 270.

Dhe ka thënë Sha'biju, njëri prej dijetarëve të Tabi'inëve, All-llahu e mëshiroftë: "Në çdo Umet dijetarët e tyre janë më të këqijtë e atij Umeti, përveçse tek Muslimanët, ulemat e Muslimanëve janë më të mirët e Umetit." [27]

Dhe ka thënë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Largimi prej tekfirit të dijetarëve të Muslimanëve edhe nëse kanë gabuar, është prej qëllimeve sheriatike më të rëndësishme." [28] Mbaroi fjala e tij, All-llahu e mëshiroftë.

Dhe ka thënë Shejhu Abdullahu, dijali i Imamit, ripërtëritësit, Muhamed ibn AbdulVehab, All-llahu i mëshiroftë të dy: "Edhe ne themi, nuk e akuzojmë me kufër atë që e ka të saktë fenë, është i njohur si njeri i mirë, dihet asketizmi i tij, historikun e ka të mirë, apo ka arritur grada të larta duke këshilluar Umetin, duke shënuar apo duke ju'a mësuar atyre diturinë e dobishme edhe nëse gabon në çështje të këtij lloji apo tjera." [29] Mbaroi fjala e tij, All-llahu e mëshiroftë.

Dhe prej dijetarëve që ne i lavdërojmë dhe ju'a ruajmë meritat e tyre ndaj nesh janë, udhëheqësit e Shtetit Islam si, Ebu Mus'ab Ez-Zarkaui, emiri i istish'hadijinëve, që haptazi e shpalli të vërtetën dhe teuhidin, luftuesi i shirkut, pastaj Shejh Ebu Omer el-Bagdadi, njeriu me akide të ngritur dhe qëndrime të larta, dhe ministri i tij, shejhu, Muxhahid, Ebi Hamza el-Muhaxhir, zotëriu i librave të dobishme, pastaj Ebu Muhamed el-Adnani, mposhtësi i të devijuarve, shkatërruesi i kufijve të jobesimtarëve, dhe dijetari i devotshëm, Ebi Alij el-Anbari dhe të tjerët prej udhëheqësve të

27 Mexhmu'l Fetava, v. 7, f. 284.
28 Mexhmu'l Fetava, v. 35, f. 103.
29 Ed-Durar es-Senijah, v. 1, f. 236.

Shtetit Islam të cilët sakrifikuan në rrugën e All-llahut, ne kështu i llogarisim, ndërsa All-llahu është llogaritësi i tyre, dhe nuk e shfajësojmë askënd para All-llahut.

Ky zinxhir (i dijes) me lejen e All-llahut do të përfshijë, shpjegimin e këtyre çështjeve:

1. Dispozitën e atij që nuk i bën tekfir mushrikët apo kafirët.

2. Dispozitën e grupacioneve që me forcë ndalojnë realizimin e disa dispozitave sheriatike (Et-Taifeh el-Mumteni'eh) dhe gjykimi i atyre që kundërshtohen në këtë.

3. Dispozitën e atyre që banojnë në shtet të kufrit që më herët ka pasur sheriat.

E lusim All-llahun që ta begatojë këtë zinxhir diturie dhe ta bëjë këtë shkak për bashkimin e Muxhahidinëve në Kur'an dhe Sunet.

Kapitulli 2
Aslu Dini (Baza e Fesë)

Në këtë ligjëratë do të flasim për bazën e fesë (Aslu Dinin)

Kjo çështje është çështja kryesore, për shkak se besimi i njeriut nuk është i saktë nëse nuk vjen me këtë çështje.

Çfarë është Aslu Dini (Baza e fesë)?

Aslu Dini është pohimi dhe besimi i All-llahut, pohimi se vetëm All-llahu meriton të adhurohet dhe braktisja e adhurimit të dikujt tjetër pos Tij, dhe distancimi prej atyre që i bëjnë shirk All-llahut të Lartëmadhëruar. Katër çështje...

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Ibrahimi dhe Musa erdhën me Aslu Dinin, i cili është pohimi dhe besimi i All-llahut, adhurimin e Tij të Vetëm, i pa shok, dhe armiqësimi i atyre që mohuan (bënë kufër) All-llahun." [30] Mbaroi fjala e tij, All-llahu e mëshiroftë.

“Distancimi nga ata që i bënë shirk të Lartëmadhëruarit”: është shprehja e Shejhul Islam ibn Tejmijes, këtu ku thotë: "Armiqësimi i atyre që bënë kufër All-llahun", që të dyja shprehjet e kanë një kuptim, armiqësimi i mushrikëve dhe distancimi i tyre.

Dhe ka thënë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Aslu Dini është që të jetë dashuria për All-llahun, urrejtja për hir të All-llahut, miqësimi për hir të All-llahut, armiqësimi për hir të

30 Mexhmu’l Fetava, v. 16, f. 203.

All-llahut dhe adhurimi për All-llahun." [31] Mbaroi fjala e tij, All-llahu e mëshiroftë.

Dhe duke u bazuar në atë që e përmendëm, themi: Në qoftë se një person vjen (realizon) me tri çështjet nga Aslu Dini dhe nuk e realizon të katërtën, si braktisja e adhurimit të dikujt tjetër pos All-llahut apo lë anash distancimin nga mushrikët, a pranohet besimi i tij?

Përgjigja: Jo!

E si emërtohet ky person? Emërtohet mushrik, kafir.
Pra, në këtë përcaktim që është Aslu Dini, nuk arsyetohet askush që është futur në moshën madhore nëse nuk e realizon atë edhe nëse është injorant, pa marrë parasysh i ka arritur mesazhi pejgamberik apo jo, apo thënë ndryshe, i ka ardhur i dërguari apo nuk i ka ardhur.

Thotë Imami i mufesirëve, Ibn Xherir Et-Tabari, All-llahu e mëshiroftë, pasi që përmendi diçka rreth Aslu Dinit, tha: "Nuk arsyetohet me injorancë në këtë askush që është i moshës madhore, i ka ardhur atij nga ana e All-llahut i dërguar apo nuk i ka ardhur i dërguari, ka takuar njerëz tjerë pos vetes apo nuk ka dikë pos vetes së vet." [32] Mbaroi fjala e tij, All-llahu e mëshiroftë.

Nuk ka parë asnjë njeri përveç vetes së tij, pra nuk e ka parë asnjë njeri sikur ai, që jeton në ndonjë ishull të largët dhe nuk ka mundësi ta shohë ndonjë njeri pos vetes së tij. Themi: Nëse i arrinë i dëguari, po ashtu në Aslu Din përfshihet edhe besimi i të dërguarit dhe asaj me të cilën ka ardhur ai në mënyrë të përgjithshme.

31 Minhaxhu Suneh en-Nebevijeh, v. 5, f. 255.
32 Et-Tebsir Fi Mealimi ed-Din, f. 126.

Pra, besimi i Muhamedit ﷺ, dhe mesazhit të tij në mënyrë të përgjithshme, që nga fillimi i pejgamberisë deri më sot përfshihet në Aslu Din, ngase Aslu Dini është: dy dëshmitë.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Aslu Dini është: "Dëshmia: (لا إله إلا الله) Nuk ka Zot i cili meriton të adhurohet pos All-llahut dhe dëshmia: (محمد رسول الله) Muhamedi është rob dhe i Dërguari i Tij" [33]

Mirë, (tani që e dimë këtë) çfarë do të thotë "besimi në All-llahun"?

Do të thotë: Besimi për ekzistencën e Tij ﷻ, se Ai është i cilësuar me cilësi të përsosura, është i Pastër nga çdo e metë, dhe se të Lartmadhërishmit i takon krijimi dhe sundimi. Thotë All-llahu ﷻ (kuptimi): **"...Atij i takon krijimi dhe sundimi (Pushteti)..."** [34]

Ka prej pushtetit kozmologjik, ku i Lartëmadhërishmi i thotë diçkaje bëhu dhe ajo bëhet, dhe ka prej pushtetit sheriatik, e kjo realizohet duke e njësuar të Lartëmadhëruarin në çështjen e hallallit dhe haramit.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Prej Aslu Dinit është se nuk ka haram pos asaj që e ka ndaluar All-llahu, dhe nuk ka fe pos asaj që e ka legjitimuar All-llahu. All-llahu i Lartëmadhëruar në suren En-A'am dhe El-Araf i ka qortuar mushrikët se ata i ndalonin sendet që All-llahu nuk i ka ndaluar dhe legjitimuan prej fesë atë që nuk e lejoi All-llahu." [35]

33 Mexhmu'l Fetava, v. 1, f. 10.
34 Surja El-Araf, Ajeti 54.
35 Mexhmu'l Fetava, v. 20, f. 357.

Edhe njëherë çfarë është Aslu Dini? Besimi në All-llahun, Njësimi i Tij në adhurim, braktisja e adhurimit të dikujt tjetër pos Tij dhe distancimi nga mushrikët.

Mirë, çfarë do të thotë "njësimi i Tij në adhurim dhe braktisja e adhurimit të dikujt tjetër pos Tij dhe distancimi nga mushrikët"?

Do të thotë: Vetëm Atë ta adhurojmë, ta duam dhe rregullojmë teuhidin, t'i duam Muvehidët (besimtarët), ta konsiderojmë të shëmtuar shirkun, të largohemi prej tij dhe t'i armiqsojmë vepruesit e shirkut.

Thotë Ibn Kajimi, All-llahu e mëshiroftë: "Në qoftë se mirësia e teuhidit dhe shëmtimi i shirkut nuk janë të njohura me logjik (të shëndoshë) dhe të vendosura në natyrshmërin (e njerëzve), atëherë logjika nuk ka siguri dhe bindje për asnjë çështje. Me të vërtetë kjo çështje është prej çështjeve të padiskutueshme dhe më të qarta që All-llahu i ka vendosur në logjikën e njeriut dhe në natyrshmërin e tyre." [36]

"...miqësimi i atyre që besuan," pra kjo është El-Vela (dashuria), pra miqësimi i besimtarëve. "...armiqësimi i atyre që bënë kufër," pra kjo është Vel-Bara (urrejtja) distancimi nga mushrikët.
Nga kjo e kuptojmë që dashuria dhe urrejta (për hir të All-llahut) përfshihen në Aslu Dinin Islam.

36 Medarixhu Salikin, v. 3, f. 455.

Këtu kemi një çështje të rëndësishme.

Dallimi mes ekzistimit të armiqësis së jobesimtarëve dhe shfaqjes së saj, e para, ‘ekzistimi i armiqësis’ është prej Aslu Dinit, kurse e dyta ‘shfaqja e armiqësis’ është prej vaxhibateve (obligimeve) e nuk është prej Aslu Dinit.

Thotë Shejh Abdu-Latif ibn Abdurrahman Ali Shejh, All-llahu e mëshiroftë: “Shfaqja e armiqësis nuk është e njëjtë me ekzistimin e armiqësis, tek e para (shfaqja) arsyetohet në rast dobësie apo frike, thotë All-llahu (kuptimi): **“Për tu ruajtur prej të keqës së tyre…”** [37]**,** kurse e dyta (ekzistimi i armiqësis) është i patjetërsueshëm për shkak të përfshirjes së tij në mohimin e tagutit, ka një lidhje direkte mes kësaj dhe dashuris për All-llahun dhe të Dërguarin e Tij, që besimtari nuk mund të largohet nga kjo.” [38]
Siç e përmendëm se në Aslu Din nuk arsyetohet askush me injorancë kush e prish atë i tilli nuk është Musliman dhe etiketimi i kufrit nuk ngrihet nga ai.

Pse nuk arsyetohen me injorancë burri apo gruaja në Aslu Din?

Sepse kjo çështje njihet nëpërmjet premtimit (natyrshmërisë dhe logjikës së shëndoshë).

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: “Aslu dini është adhurimi i All-llahut, esenca e së cilës është dashuria dhe kthimi te All-llahu (me pendim dhe nënshtrim), dhe të i'a kthesh shpinën çdo gjëje tjetër pos All-llahut, e kjo është natyrshmëria që

37 Surja Ali Imran, Ajeti 28.
38 Ed-Duraru Senije, v. 8, f. 359.

All-llahu i krijoi njerëzit.” [39]

Thotë Ibn Kajimi, All-llahu e mëshiroftë: “E çka mund të ketë të saktë në mendje nëse në të nuk ka dituri për shëmtueshmërin e shirkut. Dituria për shëmtueshmërin e shirkut është çështje e padiskutueshme dhe domosdoshmërisht njihet me mendje të shëndoshë.” [40]

Nga këtu kuptojmë se, nuk është kusht ngritja e argumentit për gjykimin në kufër mbi atë që nuk e ka realizuar atë (Aslu Dinin), pra e gjykojmë në kufër atë i cili nuk e ka realizuar Aslu Dinin pa marrë parasyshë është ngritur ose jo argumenti në atë person.

Deklarojmë edhe njëherë, se në këto çështje nuk arsyetohet askush me injorancë, pra në Aslu Din, për shkak se kjo dituri është e domosdoshme dhe e vendosur në natyrshmërin dhe mendjen e njeriut. Kush e prish Aslu Dinin ai është mushrik, mirëpo dënimi i tij në këtë botë dhe botën tjetër është i kushtëzuar në ngritjen e argumentit pejgamberik (nuk dënohen para ngritjes së argumentit).

Thotë Ibn Kajimi, All-llahu e mëshiroftë: “E kufri për shkak të injorancës të cilëve nuk i’u është ngritur argumenti dhe nuk kanë pasur mundësi të njësojnë Atë, këta njerëz nuk i dënon All-llahu para ngritjes së argumentit të pejgamberëve.” [41]

Pyetje: Çfarë e prish Aslu Dinin?

Përgjigje: Shirku!

39 Mexhmu’l Fetava.
40 Medarixhu Salikin, v. 1, f. 253.
41 Tarikul el-Hixhretejn, f. 414.

Më herët përmendëm definicionin e Aslu Dinit se është: Besimi në All-llahun, adhurimi i Tij i vetëm, largimi nga zotat tjerë pos All-llahut, dhe distancimi nga ata që i bëjnë shirk të Lartëmadhëruarit.

Pra shirku e prish Aslu Dinin dhe e asgjëson atë. Kuptimi i shirkut sheriatikisht: T'i bësh ortak All-llahut në Rububije, Uluhije dhe Esma ve Sifat (Emrat dhe Cilësit e Tij).

Shembulli i shirkut në Rububije: T'i bësh ortak All-llahut në atë se ka krijues, furnizues, mbikqyrës, sundues, dhe ligjvënës tjetër pos All-llahut.

Shembulli i shirkut në Uluhije: Sexhdeja, lutja, betimi, therja e kurbanit, për dikë pos All-llahut.

Dhe shembulli i shirkut në Emrat dhe Cilësit e Tij: Mohimi i tyre si, mohimi i diturisë, dëgjimit, shikimit të All-llahut apo ngjasimi me krijesat.

E gjithë kjo që përmendëm është shirk, nuk arsyetohet me injorancë në këto çështje askush prej mushrikëve për shkak se në këtë e ka prishur Aslu Dinin. All-llahu i Lartëmadhëruar në Kur'an i ka gjykuar në kufër ata që pasojnë qorrazi (në shirk) po ashtu i ka gjykuar në kufër analfabetët e pasuesve të librit për shkak injorancës dhe i ka gjykuar me kufër injorantët prej mushrikëve Arabë para pejgamberis së Pejgamberit ﷺ.

Thotë Ibn Kajimi, All-llahu e mëshiroftë: "Kush vdes mushrik i tilli është në zjarr, edhe nëse ka vdekur para ardhjes së pejgamberit, për

shkak se mushrikët e ndryshuan fenë e pastër të Ibrahimit, paqja e All-llahut qoftë mbi të, dhe e zëvendësuan atë me shirk dhe vepruan shirkun, ata nuk patën asnjë argument nga ana e All-llahut. Shëmtueshmëria dhe kërcënimi me zjarr në vazhdueshmëri ka qenë e njohur nga feja e pejgamberëve nga i pari deri te i fundit. Lajmet se si All-llahu i ka dënuar kanë qenë të përhapura gjenerat pas gjenerate dhe All-llahut i takon argumenti i përsosur kundër mushrikëve ne çdo kohë, edhe sikur mos të kishte argumente do të mjaftonte natyrshmëria që All-llahu i krijoi robërit e Tij për njohjen e teuhidit Rububije i cili ndër vete ngërthen teuhidin Uluhije dhe është e pamundur që në të gjitha natyrshmërit dhe mendjet të ekzistojë i adhuruar (Zot) tjetër pos Tij, edhe pse All-llahu i Lartësuar nuk e dënon njeriun duke u argumentuar në natyrshmërin (thirrja e të dërguarve vazhdimisht ka qenë e njohur). Mushriku e meriton dënimin për shkak të kundërshtimit të pejgamberëve. All-llahu e di më së miri.” [42]

E sa i përket injorantëve prej mushrikëve pas ardhjes së Pejgamberit ﷺ prej atyre që përkatësohen në Islam dhe të tjerëve, me të vërtetë çështja e tyre është edhe më e rëndë, për shkak se në shumicën e rasteve ata i kaploi injoranca për shkak të kthimit të shpinës (mos interesimit) mesazhit të Pejgamberit ﷺ, kurse vetë mos interesimi për fenë është kufër, e si është puna nëse kësaj i shtohet edhe shirku?

Thotë Sheukani, All-llahu e mëshiroftë: “Kushdo që bën shirk për shkak të injorancës nuk arsyetohet, për shkak se argumenti është ngritur në dërgimin e Muhamedit ﷺ. Kush nuk di, ajo është për shkak të kthimit të shpinës Kur’anit dhe Sunetit për shkak se në ato

42 El-Huda, v. 3, f. 685.

të dyja ka shpjegim të qartë të mos interesit, po siç thotë All-llahu i Lartëmadhëruar (kuptimi): "**...Shpjeguesi për çdo send, udhëzim dhe mëshirë.**" [43] Njejtë edhe Suneti, thotë Ebu Dherri, All-llahu qoftë i kënaqur me të: "Vdiq Muhamedi ﷺ dhe nuk la as edhe një zog që po fluturonte mes tokës dhe qiellit vetëm se na përmendi dituri për të", apo siç tha, All-llahu qoftë i kënaqur me të: Kush nuk di, shkak është mos interesimi i tij, e askush nuk arsyetohet me mos interesim. [44]

Argumentet për mos arsyetim me injorancë në shirk të madh që e prish Aslu Dinin janë shumë.

1. Thotë All-llahu ﷻ (kuptimi): "**Një grup Ai e drejtoi dhe një grup meritoi të jetë me të gabuarën, (sepse) në të vërtetë ata zgjodhën shejtanët për mbrojtës e ndihmës në vend të All-llahut, duke menduar në këtë mënyrë se janë të udhëzuar drejt.**" [45]

Thotë Imam Tabariu, All-llahu e mëshiroftë: "Thotë All-llahu ﷻ: Grupi i cili e meritoi të jetë i humbur devijoi nga rruga e All-llahut për shkak se i morën shejtanët për ndihmues dhe përkrahës e këtë e vepruan për shkak se nuk e dinin gabimin në të cilin ishin. Ata e vepruan këtë vepër duke menduar se janë në të drejtë dhe në udhëzim, dhe se vepra e tyre është e saktë. Ky ajet është prej argumenteve më të qarta për gabimin e atyre që mendojnë se 'All-llahu nuk e dënon dikë që vepron mëkate apo ka besime të kota, vetëm nëse i vepron pas ngritjes së argumentit duke qenë kryelartë ndaj Zotit të tij', për shkak se nëse çështja do ishte siç

43 Surja Nehël, Ajeti 89.
44 El-Feth Er-Rabani v. 1, f. 146.
45 Surja El-Araf, Ajeti 30.

thonë ata, atëherë nuk do të kishte ndonjë dallim mes grupit që devijoi duke menduar që është në rrugë të drejtë dhe grupit të udhëzuar kurse All-llahu ka bërë në këto ajete dallimin mes tyre në emra dhe dispozita.” [46]

2. Prej argumenteve të mos arsyetimit me injorancë në shirk është fjala e All-llahut ﷻ (kuptimi): “**Thuaj: A t`iu tregojmë për më të dëshpëruarit në veprat e tyre. Ata janë veprimi i të cilëve u asgjësua në jetën e kësaj bote, e megjithatë ata mendonin se janë kah bëjnë mirë.**” [47]

Thotë Imam Tabariu, All-llahu e mëshiroftë: “Edhe ky ajet është prej argumenteve më të fuqishme mbi gabimin e atyre se ‘nuk bën kufër në All-llahun askush pos nëse ka për qëllim kufrin pas ardhjes së argumentit për njëshmërin e All-llahut’, për shkak se All-llahu na informoi për ata që i cilësoi në këtë ajet se mundi që ata e dhanë në këtë botë ishte i kotë edhe pse ata mendonin se janë duke vepruar mirë dhe na informoi se ata ishin që i mohuan argumentet e Zotit të tyre. Sikur të ishte çështja ashtu siç thonë disa se ‘nuk bën kufër në All-llahun askush përveç pas ngritjes së argumentit’, atëherë do të duhej që grupi të cilët devijuan duke menduar se janë duke bërë mirë të shpërblehen për punën e tyre, mirëpo çështja është ndryshe nga ajo që thonë ata. All-llahu i Lartëmadhëruar na informoi se ata njerëz (të përmendur në ajet) ishin jobesimtarë dhe veprat e tyre ishin të asgjësuara.” [48]

Mirë, kur e gjykojmë dikë me kufër edhe shirk, dhe në çfarë rezulton gjykimi jonë?

46 Tefsiri Tabariut, v. 12, f. 388.
47 Surja El-Kehf, Ajetet 103 - 104.
48 Tefsiri Tabariut, v. 18, f. 128.

Gjykimi jonë për dikë në kufer apo shirk edhe nëse është injorant rezulton në këtë: Ndërprerja e miqësimit mes nesh dhe atij deri sa të pendohet te All-llahu i Lartëmadhëruar, mos të kemi martesa (akte nikahu) me të, mos të hahet e therura e tij, mos të kërkojmë falje për të nëse vdes, dhe ai nuk ka hise në të drejtat që i ka obliguar All-llahu për Muslimanët dhe dispozitat e tjera.

E sa i përket dënimit të tij në këtë botë dhe botën tjetër, kjo është e kushtëzuar me ngritjen e argumentit pejgamberik, sipas mendimit më të saktë të dijetarëve, dhe argument për këtë është fjala e All-llahut ﷻ (kuptimi): "**...E Ne nuk dënuam askë para se t'ia dërgojmë të dërguarin....**" [49] dhe fjala e Tij (kuptimi): "**Dhe sikur t'i ndëshkonim ata me ndonjë dënim para tij (para se ta shpallim Kur'anin), ata do të thonin: "Zoti ynë, përse nuk na çove ndonjë të dërguar që t'iu përmbaheshim fakteve Tua para se të poshtëroheshim e të mjeroheshim**" [50]

E theksojmë edhe njëherë se kush nga ky Umet vepron shirkun (e madh) ai është mushrik, kafir, edhe nëse pretendon Islamin dhe shqipton shehadetin. Thotë All-llahu i Lartëmadhëruar (kuptimi): **"Dhe sigurisht që tashmë të është shpallur ty (O Muhamed) si dhe atyre (të Dërguarve) para teje: "Në qoftë se bashkoni të tjerë në adhurim me All-llahun, sigurisht që gjithë veprat tuaja do të jenë të pavlera dhe padyshim që do të ishe nga të humburit."** [51]

Pasiqë All-llahu i përmendi pejgamberët e Tij, paqja e All-llahut qoftë mbi ta, tha (kuptimi): "**Ky është Udhëzimi i All-llahut me të**

49 Surja El-Isra, Ajeti 15.
50 Surja Ta-ha, Ajeti 134.
51 Surja Ez-Zumer, Ajeti 65.

cilin Ai udhëheq këdo që Ai dëshiron nga robët e Tij. Por sikur ata të kishin bashkuar të tjerë në adhurimin e All-llahut, gjithçka që ata kanë punuar do të kishte qenë pa asnjë vlerë për ta.” [52]

Këto ajete janë prej argumenteve më të fuqishme se shirku e asgjeson Islamin dhe se kush nga ky Umet vepron shirkun (e madh) i tilli është kafir edhe nëse shqipton shehadetin dhe vepron dispozita tjera të Islamit.

E përmbyllim me dy çështje:

1. Cila është dispozita e personit i cili ka realizuar Aslu Dinin, adhuron vetëm All-llahun dhe nuk i bën shirk Atij, dhe beson të Dërguarin e Tij ﷺ, mirëpo nuk e di definicionin e Aslu Dinit?

Pra nëse ti e pyet atë “Çfarë është Aslu Dini?” fillon të përshpëritë dhe nuk e di përgjigjen. Nuk i bën dëm atij nëse e ka realizuar Aslu Dinin, pra mos dija e definicioneve terminologjike në këto çështje nuk i bën dëm (nuk e cënon) në fe.
Argumentet për këtë janë hadithet që ka nxjerrë Buhariu dhe Muslimi, shprehja është e Buhariut.

Nga Muadh Ibn Xhebeli, All-llahu qoftë i kënaqur me të, thotë: *“Isha pas Pejgamberit ﷺ mbi kafshë, dhe tha: “O Muadh, thash: Urdhëro. E përsëriti të njejtën tri herë: A e di se çfarë është e drejta e All-llahut mbi robërit? Thash: Jo. Tha: E drejta All-llahut mbi robërit është se duhet ta adhurojnë atë e mos t’i shoqërojnë diçka në adhurim.”* [53]

52 Surja En-Aam, Ajeti 88.
53 Buhariu dhe Muslimi.

Pra injoranca që Muadhi e kishte për të drejtën e All-llahut mbi robërit nuk e futi në kufër apo shirk, për shkak se ai e kishte realizuar këtë çështje edhe pse nuk e dinte definicionin sheriatik i cili aludon në këtë kuptim.

2. Çështja e dytë: Njëra prej çështjeve që përmenden tek Aslu Dini ka mundësi të jetë e paqartë për disa nga kërkuesit e dituris se ajo është prej Aslu Dinit, e ajo është meseleja e armiqësimit të mushrikëve dhe miqësimi i besimtarëve dhe mendojnë se është prej vaxhibateve (obligimeve) e jo prej Aslu Dinit, apo ndalet në të, kjo nuk konsiderohet anulim i Aslu Dinit përderisa ai e ka realizuar distancimin prej mushrikëve dhe miqësimin për besimtarët.

Thotë Sulejman Ibn Abdilah, All-llahu e mëshiroftë: "Mjafton që Muslimani të dijë se All-llahu i`a ka obliguar armiqësimin e mushrikëve dhe ka ndaluar miqësimin e tyre, dhe e ka obliguar atë që t'i dojë dhe miqësojë besimtarët dhe na ka informuar se kjo çështje është prej kushteve të imanit (besimit) dhe e ka mohuar besimin e atij që i miqëson (mushrikët), "**...E të dojë atë që kundërshton All-llahun dhe të Dërguarin e Tij, edhe sikur të jenë ata (kundërshtarët) prindërit e tyre, fëmijët e tyre, vëllezërit apo farefisi i tyre.**" E sa i përket të qënurit të saj në kuptimin e fjalës *'la ilahe il-lAll-llah'* apo prej atyre që kuptohen nga shehadeti, për këtë nuk na ka obliguar All-llahu të studiojmë në të. All-llahu na ka ngarkuar të dimë se është obligim ajo që u përmend më sipër, dhe obligoi të veprohet me të. Kjo pra është obligim i prerë në të cilin nuk ka dyshim. E kush arrin ta kuptojë se është kjo në kuptimin e shehadetit apo është Lazim (që kuptohet prej shehadetit) themi është vepër e mirë dhe të shtyn në mirësi, e kush nuk e di, nuk e ka obligim diturinë këtu, posaçërisht nëse kjo

polemik shpie në sherr dhe përçarje mes besimtarëve të cilët i realizuan obligimet e besimit, luftuan për All-llah, i armiqësuan mushrikët dhe miqësuan Muslimanët.” [54]

54 Ed-Duraru es-Senije, v. 8, f. 166.

Kapitulli 3
Tekfiri i Mushrikëve (1/2)

Me lejen e All-llahut në këtë pjesë do të fillojmë të flasim për tekfirin e mushrikëve.

Në këtë pjesë do të flasim për dy çështje:

Çështja e parë: Do t'i përgjigjemi pyetjes: "Cila është pozita e tekfirit në Fe?"

Çështja e dytë: Këtu do të përmendim objektin, motivin apo shkakun e kufrit të atij i cili ndalet në tekfirin e mushrikëve (pra dispozita e arsyetuesit).

Para se të fillojmë me çështjet e lartpërmendura, do t'i citojmë disa tekste të dijetarëve rreth kufrit të atij i cili nuk i bën tekfir jobesimtarët.

Thotë Ebu Hasan el-Meletij Esh-Shafi'ij, All-llahu e mëshiroftë: "Të gjithë Muslimanët janë të mendimit se kush dyshon në kufrin e ndonjë jobesimtari, ai është kafir (jobesimtarë)." [55]

Thotë Kadi Ijadi, All-llahu e mëshiroftë: "E bëjmë tekfir atë i cili nuk e bën tekfir njeriun i cili pason fe tjetër pos fes së Muslimanëve, ndalet apo dyshon në kufrin e tyre apo saktëson fen e tyre, edhe nëse nga jashtë beson dhe paraqet Fenë Islame dhe mohon saktësin e ndonjë feje tjetër, ai (arsyetuesi) është kafir për shkak se ka paraqitur të kundërtën e asaj që proklamon (nga jashtë)." [56]

55 Et-Tenbih ue-Rad ala ehlil-Ehvai uel Bidai, f.40
56 Esh-Shifa bi-Tarif Hukuk al-Mustafa, v. 2, f. 286.

Thotë Imam Neveviu, All-llahu e mëshiroftë: "Kush nuk e bën tekfir personin që pason fe tjetër pos Islamit si shembulli i Krishterëve, apo dyshon në kufrin e tyre, apo saktëson fen e tyre, ai është kafir." [57]

Citon Haxh'xhavi, All-llahu e mëshiroftë, mbi tekfirin e "atij që nuk e bën tekfir personin i cili ndjek fe tjetër pos fesë Islame si shembulli i pasuesve të librit, dyshon në kufrin e tyre apo saktëson fen e tyre." [58]

Thotë Shejhu Muhamed ibn AbdulVehab, All-llahu e mëshiroftë: "Kush nuk i bën tekfir mushrikët, dyshon në kufrin e tyre apo saktëson fen e tyre, ai është kafir me ixhma (konsensus)." [59]

Mbaroi fjala e tyre, All-llahu i mëshiroftë.

Tani fillojmë ta shtjellojmë çështjen e parë: Përgjigje ndaj pyetjes: Cila është pozita e tekfirit në Fe?

Përgjigje: Tekfiri është dispozitë e pastër sheriatike e nuk ka vend për logjikën këtu dhe nuk futet në çështjet dhe kuptimet e Aslu Dinit, çështje të cilën e kemi përmendur në pjesët e kaluara.
Pra tekfiri i mushrikëve është prej vaxhibateve (obligimeve) të fesë dhe nuk është prej Aslu Dinit (bazës së fesë).

Mirë, atëherë cili është dallimi (mes Vaxhibit dhe Aslit)?

Dallimi qëndron në atë se, çështjet që i përfshin Aslu Dini nuk arsyetohet njeriu më injorancë në to dhe nuk kushtëzohet ngritja e argumentit për braktisësin e Aslu Dinit apo braktisësin e diçkaje nga Aslu Dini. Kurse tekfiri është dispozitë sheriatike që ekziston mundësia të arsyetohet me injorancë apo keqinterpretim (Te'vil).

57 Raudatu et-Talibin v. 10, f. 70.
58 El Ikana, v. 4, f. 298.
59 Ed-Duraru es-Sennije, v. 10, f. 91.

Pastaj, çështja e tekfirit nuk qëndron në një gradë, përkundrazi kemi gradë të ndryshe të tekfirit.

Shkalla më e lartë janë çështjet të cilat domosdoshmërisht dihen në fe, si tekfiri i atyre që All-llahu në librin e Tij i ka bërë tekfir konkret si Iblisi, Firauni, dhe të gjithë ata që ndjekën fe tjetër pos Islamit si Krishterët, Jehudët dhe adhuruesit e statujave, dhe deri te shkalla më e ulët që është tekfiri i atyre reth të cilëve ka polemikë, si lënësi i namazit dhe të tjerë. Mes shkallës më të lartë dhe asaj më të ulët kemi grada të ndryshme, e të cilat me lejen e All-llahut do t'i shtjellojmë në pjesët në vijim.
E përmendëm më lartë se tekfiri është prej vaxhibateve (obligimeve) të Fesë dhe se është dispozitë sheriatike, dhe nuk lejohet të argumentohemi për këtë me diç tjetër pos argumenteve sheriatike dhe nuk ka vend për logjikën këtu. Dijetarët janë ata që në vazhdimësi janë munduar ta pohojnë dhe vërtetojnë këtë që përmendëm, e ne do t'i paraqesim disa tekste te tyre:

Thotë Kadi Ijadi, All-llahu e mëshiroftë: "Kaptinë: cilat prej fjalëve janë kufër, cilat janë fjalë që ndalemi tek to apo ka polemik rreth tyre dhe cilat nuk janë kufër. Dije se për verifikimin e kësaj kaptine dhe zbulimin e paqartësisë në të, kthehemi tek Sheriati dhe për logjikën nuk ka hapsirë këtu." [60]

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Tekfiri është dispozitë Sheriatike, që ka të bëjë me lejimin e pasuris, derdhjen e gjakut dhe gjykimin me zjarr të përhershëm, burimi i kësaj dispozite është njëjtë si burimi i dispozitave të tjera të Sheriatit." [61]

Dhe thotë, All-llahu e mëshiroftë: "Kufri dhe Fisku janë dispozita sheriatike, e nuk janë prej dispozitave që logjika e ka pavarsinë e saj. Kafir është ai që All-llahu dhe i Dërguari i Tij e quajtën kafir,

60 Esh-Shifa bi-Tarif Hukuk al-Mustafa, v. 2, f. 282.
61 Bug'jetul Murtad, f.345.

fasik është ai që All-llahu dhe i Dërguari i Tij e quajtën fasik, njëjtë sikur që Besimtar dhe Musliman është ai që All-llahu dhe i Dërguari i Tij e quajtën Besimtar dhe Musliman...” Deri kur thotë, “pra çështja, e gjitha, vendosen nga sheriati.” [62]

Dhe thotë, All-llahu e mëshiroftë: "Imani dhe kufri janë dispozita të cilat janë të vërtetuara me risale (ardhjen e Pejgamberit ﷺ), dhe nëpërmjet argumenteve sheriatike bëjmë dallimin mes besimtarit dhe jobesimtarit, e jo duke u bazuar në argumentin e aklit (logjikës)." [63]

Thotë Ibn Kajimi, All-llahu e mëshiroftë:

“Kufri është dispozit e All-llahut dhe të Dërguarit... Me tekst të vërtetuar, e jo me fjalën e filanit...
Atë që Zoti dhe i Dërguari i tij e bënë tekfir... Ai me të vërtetë është jobesimtari.” [64]

Thotë Ibn Vezir San'Ani, All-llahu e mëshiroftë: "Për dispozitat e kufrit dhe fiskut argument e kemi vetëm atë që është transmetuar në argumentet sheriatike të prera, e në këtë çështje nuk ka polemik." [65]

Për këtë themi: Kush nuk e di dispozitën sheriatike për njërin nga jobesimtarët, mushrikët apo njërin prej grupeve të tyre nuk e ka dispozitën si ai që i bën shirk All-llahut, për shkak se ai që bën shirk e ka prishur Aslu Dinin siç e përmendëm në pjesën e kaluar, përkundrazi personi i tillë e ka dispozitën e njejtë me atë i cili nuk ka dituri për ndonjë dispozitë apo obligim prej obligimeve të Islamit, e ai që kundërshton pasi që i është ngritur argumenti sheriatik bën kufër. kurse atij që nuk i ka arritur argumenti sheriatik për këtë çështje nuk është kafir (jobesimtarë), e që nuk nuk është

62 Minhaxhu Sunneh en-Nebevije, v. 5, f. 92.
63 Mexhmua Fetawa, v. 3, f. 328.
64 Al-Kafijah esh-Shafijah, f. 858.
65 El-Mevasim vel-Kavasim, v. 4, f. 179.

njejtë me atë që nuk e di teuhidin i cili është Aslu Dini, i tilli është kafir për shkak të kufërit të injorancës.

Dijetarët vazhdimisht kanë pohuar dallimin mes injorancës në Aslu Din dhe injorancës në vaxhibate (obligime) Sheriatike.

Imam Muhamed Ibn Nasr el Mervezi, All-llahu e mëshiroftë, transmeton nga një grup i dijetarëve të hadithit se kanë thënë: "Pasi që njohja e All-llahut është iman dhe mosnjohja e All-llahut është kufër dhe veprimi me farzet (obligimet) është iman por mosnjohja e tyre para se të shpallen (obligohemi me to) nuk është kufër... (deri kur thotë)... përkundrazi bën kufër ai që i mohon ato për shkak se me këtë ai e përgënjeshtron Shpalljen e All-llahut, e nuk konsiderohet kafir nëse nuk e di atë (farz, dispozitë) për shkak se nuk i ka arritur shpallja nga All-llahu, e nëse zbret shpallja dhe dikush prej Muslimanëve nuk ka dëgjuar për këtë dispozitë e cila është shpallur, Muslimani për këtë injorancë nuk konsiderohet kafir, kurse mos njohja e All-llahut në çfardo situate është kufër, para apo pas shpalljes." [66]

Ngritja e argumentit dhe mënyra e realizimit të këtij kushti para tekfirit, varet nga qartësia dhe paqartësia e ndonjë çështje. Kemi situatë kur argumenti të ngrihet në prezencën e atij që ndalet në tekfir, e kemi për qëllim se kur ai ndalet (në tekfir) është kundërshtues e jo mosnjohës i dispozitës, e që në këtë situatë nuk arsyetohet pos i riu në Islam apo ai i cili jeton larg në shkretëtirë. Kemi situatë kur për ngritjen e argumentit është obligim shpjegimi i tekstit sheriatik i cili argumenton për kufrin e atij i cili flet apo vepron filan veprën dhe nuk mjafton vetëm arritja e përgjithshme e Kur'anit. Kemi situatë kur me ngritjen e argumentit dhe shpjegimin e tekstit është obligim largimi i dyshimit që është paraqitur nga argumenti i kundërt. Më vonë do të flasim më gjërësisht kur të flasim për llojet e atyre që ndalen në tekfir.

66 Ta'Dhimu Kadri Salah, v. 2, f. 520.

Argument në atë se ka dallim mes mos njohjes (injorancës) së disa dispozitave dhe mos njohjes së Aslu Dinit apo se tekfiri i mushrikëve është prej dispozitave që njihet me shpallje dhe nuk është nga Aslu Dini, kemi shumë dhe do t'i përmendim disa:

1. Të gjithë Pejgamberët popullin e tyre fillimisht e thirrën në adhurim e All-llahut të vetëm, sikur mosdija e dispozitave të tekfirit të ishte kufër, ata nuk do e linin këtë dispozit anash por do ta shpjegonin që në momentin e parë bashk me Aslu Dinin.

2. Prej argumenteve që aludojnë në dallimin se tekfiri është prej obligimeve të fesë e cila njihet me shpallje dhe se nuk është prej Aslu Dinit, është transmetimi ku thuhet se disa nga Sahabet, All-llahu qoftë i kënaqur me ta, u ndalën në tekfirin e disave të cilën ranë në ride (dalje nga feja) dhe i quajtën Muslimanë, e pasi që zbritën Ajete që e shpjeguan kufrin e atyre personave, nuk u kërkua nga këta Sahabë që u ndalën në tekfir, të pendohen, e transmetohet se njëri prej Sahabëve për shkak të mosdijes (injorancës) veproi shirk, Sahabët e bënë tekfir dhe Pejgamberi ﷺ e urdhëroi që të ripërtërin Islamin e tij, e kjo argumenton fuqishëm për dallimin mes atij i cili vepron shirk nga mosdija dhe atij që nuk e di ndonjë dispozitë sheriatike.

Nga Ibn Abasi, All-llahu qoftë i kënaqur me të, transmetohet të ketë thënë: "Disa nga banorët e Mekes e pranuan Islamin mirëpo e fshihnin atë, e mushrikët e Mekes i nxorën këta Muslimanë për në luftën e Bedrit, ku disa prej tyre u plagosën e disa u vranë. Dhe në këtë gjëndje thanë disa Muslimanë (që ishin me Pejgamberin ﷺ): Disa prej tyre ishin shokët tanë Muslimanë mirëpo ishin nxjerrë me dhunë për në Bedër, kërkoni nga All-llahu t'i falë ata. Dhe zbriti ajeti: **"Engjët që ua morën shpirtin atyre që ishin mizorë të vetvets ju thanë: Në çka ishit ju? Ata thanë: ne ishim të pa aftë në tokë (engjët than) A nuk ishte e gjërë toka e All-llahut e të migronit në të, vend i tyre është Xhehenemi dhe sa vend i keq**

është ai",[67] Tha: Pra një mesazh u zbrit tek ata Muslimanët që ngelën (me mushrikët) që nuk ka justifikim për ta. Këta Muslimanë dolën (për të ikur) por papritmas mushrikët u vunë pas tyre dhe i tërhoqën ata në fitne (i sprovuan) ata dhe më pas zbriti ajeti: **"Ka disa njerëz që thonë: Besuam në All-llahun, e kur t'i godet ndonjë e keqe (në rrugën e All-llahut)..."** [68] [69]

Thotë Shejh Abdullah bin Muhamed bin AbdulVehab, All-llahu e mëshiroftë: "All-llahu e zbriti këtë ajet në të cilin qartësoi dispozitën e atyre mushrikëve dhe se ata janë banorë të zjarrit edhe pse kishin folur me Islam." [70]

Nga Sad ibn Ebi Vekas transmetohet të ketë thënë: "Ishim duke biseduar diçka e unë sapo e kisha lënë xhahiljetin (i ri në Islam) dhe u betova ne Latin dhe Uzanë, mjer pët ty çfarë the, shko dhe informoje të Dërguarin e All-llahut për atë që the, ne mendojmë se ti bëre kufër. E takova dhe e informova, e më tha: Thuaj *La ilahe il-lAll-llah Vehdehu* tri herë, Kërko mbrojtje (nga All-llahu) prej shejtanit tri herë, pështy nga e majta tri herë, dhe mos e përsërit më." [71]

Në spjegimine këtij hadithi Ibn Vezir San'ani, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Ka urdhëruar që ta ripërsërit Islamin (fenë)." [72]

Ibn Arabi el Maliki, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Në Islam kush betohet në Latin dhe Uzanë për ta vërtetuar betimin e tij në kuptimin e madhërimit, ky person është Kafir." [73]

Thotë Shejh Sulejman bin Abdilah, All-llahu e mëshiroftë: "Disa prej dijetarëve argumentohen me hadithin e Sadit, All-llahu qoftë i

67 Surja En-Nisa, Ajeti 97.
68 Surja El-Ankebut, Ajeti 10.
69 Tefsiri Taberiut, v. 9, f. 102.
70 Ed-Duraru es-Sennije, v. 10, f. 241.
71 Nesaiu 7/3776.
72 Ithar el-Haki ale el-khalki f. 380.
73 Aaridatu el-Hvedhi v. 1, f. 28.

kënaqur me të, dhe thonë: Bën kufër kush betohet në dikë tjetër pos All-llahut, kufër të shirkut, dhe thanë: për këtë shkak Pejgamberi ﷺ e urdhëroi ta ripërtërinte Islamin (fenë) me shprehjen *La ilahe Il-lAll-llah*, e sikur mos të ishte kufër që të nxjerr nga feja nuk e urdhëronte me të. Shumica e dijetarëve thanë: (kush betohet në dikë tjetër pos All-llahut) nuk bën kufër që e nxjerr nga feja, mirëpo është prej shirkut të vogël." [74]
Shikoni ky Sahabi, All-llahu qoftë i kënaqur me të, nuk u arsyetua edhe pse ishte i ri në Islam.

Gjithashtu prej argumenteve që aludojnë në dallimin se tekfiri është prej vaxhibateve (obligimeve) të fesë e cila është dispozitë sheriatike (që mësohet nëpërmjet shpalljes) dhe se nuk është prej Aslu Dinit që nuk arsyetohet askush në të, është transmetimi ku disa Sahabë polemizuan reth tekfirit të disa murtedëve (felëshuesëve), e kur All-llahu e shpjegoi kufrin e atyre (murtedëve) nuk urdhëroi që ta ripërsërisin Islamin Sahabët që u ndaluan në tekfir.

Thotë All-llahu i Lartëmadhëruar (kuptimi): **"E çka është me ju që në çështjen e munafikëve jeni dy grupe; derisa për atë që bënë, All-llahu i përmbysi ata? a mos doni ta vini në rrugë të drejtë atë që All-llahu e ka humbur? Për atë që All-llahu e ka humbur, nuk do të gjeni rrugë"** [75]

Në transmetim të saktë thuhet se shkak i zbritjes ishte ngjarja kur Pejgamberi ﷺ doli për në Uhud e disa njerëz që ishin me të u kthyen mbrapa, e Shokët e Pejgamberit ﷺ që mbetën me të u ndanë në dy grupe, disa than "T'i vrasim" e disa të tjerë thanë "Jo".[76]

Në transmetim të saktë nga Muxhahidi, All-llahu e mëshiroftë, se ka thënë: "Një grup njerëzish dolën nga Meka dhe erdhën në

74 Tejsirul Azizil Hamid, f. 529.
75 Surja En-Nisa, Ajeti 88.
76 Buhariu dhe Muslimi.

Medine me pretendimin se janë Muhaxhirë e që ma pas të njëjtët bënë ride (dolën nga feja). Kërkuan leje nga Pejgamberi ﷺ për të shkuar në Meke që të bënin tregëti me mallin e tyre. Për këtë grup besimtarët polemizuan, disa thanë: "Ata janë munafikë", e disa thanë: "Ata janë besimtarë".
All-llahu e shpjegoi Nifakun e këtij grupi dhe urdhëroi që të luftohen." [77]

Në këtë kuptim transmetohet edhe nga Abdurahman ibn Aufi dhe Ibn Abasi, All-llahu qoftë i kënaqur me ta, dhe në transmetim "mursel" transmetohet nga një grup i Tabi'inëve, Ikrime, Sudiju, Katade, Muhamed ibn Ka'b el Kuradhij, All-llahu i mëshiroftë.

Imam Tabariu në shpjegimin e këtij Ajeti, **"E çka është me ju që në çështjen e munafikëve jeni dy grupe; derisa për atë që bën, All-llahu i përmbysi (ktheu) ata?..."**, thotë: Pra All-llahu i ktheu ata në dispozitat e jobesimtarëve, në derdhjen e gjakut dhe robërimin e farefisit." [78]

Imam Tabariu anon në mendimin se ky ajet ka zbritur për një grup i cili bënë ride (dolën nga feja). Ai pasi që i citoi fjalët e Selefit për shkakun e zbritjes së këtij ajeti tha: "Mendimi më parësorë që të jetë i saktë, është mendimi i atyre që thonë, se ky ajet zbriti për polemikën që patën shokët e të Dërguarit të All-llahut ﷺ reth një grupi nga Meka të cilët bënë ride pasi që kishin pranuar Islamin." [79]

Ibn ebi Zemenin, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Ata ishin një grup i munafikave që banonin në Medine të cilët dolën nga aty për në Meke e prej Mekes për në Jemame për të bërë tregti. Bënë ride nga Islami (dolën nga feja) dhe e shfaqën atë që fshihnin në zemrat e tyre prej shirkut. Kur Muslimanët u takuan me këtë grup u ndanë në dy mendime, një grup tha: “Gjaku i tyre është hallall, ata janë

77 Tefsiri i Taberiut 8-9/10052.
78 Tefsiri Tabariut, v. 8, f. 7.
79 Tefsiri i Taberiut, v. 8, f 13.

mushrikë, murtedë”, e grupi tjetër tha: “Jo gjaku i tyre nuk është i lejuar, ata janë një popull të cilët kanë rënë në fitne”, e All-llahu tha (kuptimi):
"E çka është me ju që në çështjen e munafikëve...".[80] [81]

Gjithashtu prej argumenteve në këtë çështje është animi i disa dijetarëve në mendimin se Umer ibn Hatabi, All-llahu qoftë i kënaqur me të, u ndal në tekfirin e mosdhënësve të Zekatit në fillim, e pasiqë Ebu Bekri, All-llahu qoftë i kënaqur me të, i’a shpjegoi kufrin e tyre ai e përkrahu Ebu Bekrin, megjithatë nuk u kërkua nga ai që të pendohet.

Në një transmetim të saktë citohet se Umeri, All-llahu qoftë i kënaqur me të, për çështjen e murtedëve i tha Ebu Bekrit, All-llahu qoftë i kënaqur me të: "Si po i lufton njerëzit? kurse i Dërguari i All-llahut ka thënë: *“Jam urdhëruar që t’i juftoj njerëzit derisa ata të thonë La ilahe Il-lAll-llah, e kush e thotë këtë ai e ka ruajtur pasurinë dhe veten e tij nga unë pos me hakun e tyre, kurse llogaria e tij është në dorën e All-llahut."* [82]

Disa nga dijetarët e Selefit (në fillim të çështjes) u ndalën në kufrin e atyre që thonin se Kur’ani është i krijuar, e kishte prej tyre që nuk e dinin kufrin e Xhehmive pavarësisht vështirësis së tij, mirëpo me këtë ata (që u ndalën në tekfir) nuk u konsideruan jobesimtarë, për shkak se kur atyre i'u shpjegua argumenti mbi kufrin e tyre ata nuk u ndalën, mirëpo edhe nuk i'u kërkua njërit prej tyre që ta ripërtërin Islamin e tij për shkak të mos’tekfirit të mëhershëm.

Nga Jakub ibn Ibrahim Ed-Deurakiji, All-llahu e mëshiroftë, se ka thënë: E pyeta Imam Ahmedin për atë që thotë: “Kur'ani është i krijuar?” Më tha: Më herët nuk i kam bërë tekfir, derisa i lexova disa ajete nga Kur’ani (kuptimi): **"...E nëse i pason epshet e tyre**

80 Surja En-Nisa, Ajeti 88.
81 Tefsirul Kur'anil Aziz (Ibn Ebi Zemnin), v. 1, f. 393.
82 Buhariu dhe Muslimi.

pas asaj që të erdhi nga dituria...", [83] dhe fjala e Tij (kuptimi): **"...pas asaj që të erdhi nga dituria...",**[84] dhe fjala e Tij (kuptimi): **"...e zbriti atë me diturin e tij...".**[85] [86]

Ibn Amar el-Mosuliji, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Më tha Ibn Medini: Cila është pengesa për mos'tekfirin e tyre? Pra Xhehmive. Tha: E unë në fillim të çështjes nuk i bëja tekfir, derisa tha Ibn Medini atë që tha. Më vonë kur ai (Ibn Medini) ra në fitne, i shkruajta atij në letër, i'a përkujtova All-llahun dhe i'a përkujtova fjalët që mi thoshte për tekfirin e tyre." [87]

E me këtë e kemi mbaruar çështjen e parë.

Tani do fillojmë të flasim për çështjen e dyte e ajo është: Cili është objekti, motivi apo shkaku i kufrit të atij i cili ndalet në tekfirin e mushrikëve (pra dispozita e arsyetuesit)?

Përgjigjeja: Shkaku i kufrit të tij (arsyetuesit) është përgënjeshtrimi dhe refuzimi i teksteve sheriatike.

Duke i shikuar citatet e dijetarëve për këtë anulues, qartas shohim atë që ata e vërtetuan se shkaku i kufrit të atij që ndalet në tekfirin e jobesimtarit është përgënjeshtrimi dhe refuzimi i teskteve sheriatike, e jo nga këndi i anulimit në Aslu Din.

Vazhdimisht shumica e dijetarëve e kanë përmendur këtë shkak duke u bazuar në atë se kufri realizohet duke i mohuar dispozitat mutevatir (me pajtimin e të cilave janë të gjithë), apo mohon diçka që domosdoshmërisht është e njohur në fenë tonë.

Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Kufri

83 Surja Bekare, Ajeti 145.
84 Surja Bekare, Ajeti 120.
85 Surja En-Nisa, Ajeti 166.
86 Ibn Ebi Ja'la në Tabakatul Hanabileti, v. 1, f. 414.
87 Tarikhu Bagdad, v. 13, f. 421.

ndodh nëse mohohen gjërat që domosdoshmërisht janë të njohura në fe, apo me mohimin e asaj që është transmetuar në rrugë mutevatir (të padyshimta) dhe janë të pajtimit të gjithë." [88]

Do t'i paraqesim disa nga citatet e dijetarëve të cilët flasin për shkakun e kufrit të atij që ndalet në tekfirin e jobesimtarëve:

Kadi Ijadi kur flet për tekfirin e atij që nuk i bën tekfir Krishterët, Jehudët dhe atë që e lënë fenë Islame, këtë çështje e shpjegon me një transmetim të Bakil-lanit ku thotë: "Për shkak se ixhmaja (konsensusi) është arritur për kufrin e tyre, për shkak se kush ndalet (në tekfirin e tyre) apo dyshon në të, ky person e ka përgënjeshtruar citatin sheriatik, e përgënjeshtrimi apo dyshimi nuk shfaqet pos nga një Kafir." [89]

Ibn Uezir San'Ani, All-llahu e mëshiroftë, kur flet për tekfirin e atij që dyshon në adhuruesit e putave dhe ndalet (në tekfirin) e tyre, thotë: "Nuk kemi ndonjë shkak tjetër pos që kufri i tij është domosdoshmërisht i njohur në fe." [90]

Shejhu Abdullah bin Muhamed ibn AbdulVehab, All-llahu e mëshiroftë, kur e qartëson tekfirin mbi ata që thonë se "kush i dëshmon dy dëshmitë (shehadetin), nuk lejohet tekfiri i tyre edhe nëse adhuron dikë me
All-llahun", thotë: "Thënësi i kësaj fjale është përgënjeshtrues i All-llahut, të Dërguarit të Tij dhe konsensusit të Muslimanëve." [91]

Disa nga dijetarët e Nexhdit thanë: "Ai që nuk i bën tekfir mushrikët, ka përgënjeshtruar Kur'anin, për shkak se Kur'ani i ka bërë tekfir mushrikët dhe ka urdhëruar tekfirin, armiqësimin dhe luftimin e tyre." [92]

---

88 Mexhmu el-Fetava, v. 1, f. 106.
89 Esh-Shifa, v. 2, f. 280.
90 Er-Raud el-Basim, v. 2, f. 509.
91 Ed-Durar es-Senije, v. 10, f. 250.
92 Ed-Durar es-Senije, v. 9, f. 291.

Kapitulli 4
Tekfiri i Mushrikëve (2/2)

Në këtë pjesë me ndihmën e All-llahut do të flasim për për dy çështje:

E para: A është tekfiri i mushrikëve në një shkallë (pa dallime) apo dallon?

E dyta: Llojet e atyre që ndalen në tekfirin e mushrikëve.

Tashmë do të flasim rreth çështjes së parë, "A është tekfiri i mushrikëve në një shkallë (pa dallime) apo dallon?"

Përgjigje: Kanë përmendur dijetarët se tekfiri është dispozitë sheriatike e cila ndahet në kategori apo shkallë të ndryshme, varësisht dy çështjeve:

E para: Fuqia (shkalla) e vërtetimit të tij në sheriat, pra qartësia e argumentit sheriatik për kufrin e filan njeriut, e kjo është e njohur si 'njohja e dispozitës'.

E dyta: Fuqia (shkalla) e vërtetësis së kësaj dispozite tek një person konkret i cili ka vepruar shirk apo kufër, e cila njihet si 'njohja e gjëndjes', e cila vërtetohet nëpërmjet shikimit, dëgjimit apo dëshmis së dëshmitarëve.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Tekfiri është dispozitë sheriatike e cila kthehet në lejimin dhe derdhjen e gjakut, gjykimi me përjetësi në zjarr, burimi i kësaj dispozite është i njëjtë me dispozitat tjera sheriatike. Ndonjëherë kuptohet me bindje, ndonjëherë nuk kuptohet bindshëm e ndonjëher ka

pavendosmëri në çështje. Varësisht sa është prezente pavendosmëria (paqartësia e çështjes) ndalimi në tekfir është më parësorë. Nxitimi në tekfir paraqitet tek njerëzit tek të cilët mbizotëron injoraca." [93]

Kjo pra është e kundërta e atyre të cilët pretendojnë se të gjitha llojet e kufrit dhe shirkut janë në një kategori, në kuptimin e të cilave janë të barabartë edhe dijetari edhe injoranti, e nuk ka dyshim në josaktësinë e këtij mendimi i cili është në kundërshtim me atë që kanë pohuar dijetarët në këtë çështje apo është në kundërshtim edhe me citatet të cilat aludojnë se disa lloje të kufrit janë më të mëdha se disa të tjera.
Thotë i Lartëmadhëruari (kuptimi): **"...Në atë moment ata ishin më afër mosbesimit se besimit..."** [94] dhe thotë i Lartëmadhëruari (kuptimi): **"E shtyrja (e një muaji në vend të një tjetri) nuk është tjetër vetëm se një rritje e mosbesimit..."** [95] dhe thotë i Lartëmdhëruari (kuptimi): **"...Ata të cilët bënë kufër pasiqë besuan dhe e shtuan kufrin e tyre..."** [96] dhe thotë i Lartëmadhëruari (kuptimi): **"Arabët beduin janë më të pajisur me kufër dhe hipokrizi..."** [97]

Kurse çështja në vijim (çështja e dytë) është, llojet e atyre që ndalen në tekfirin e mushrikëve.

Themi: Tek ata të cilët ndalen në tekfirin e mushrikëve kemi kategori të ndryshme, varësisht fuqisë së argumentit sheriatik dhe qartësis së kufrit dhe shirkut.

Thotë dijetari Muhamed ibn AbdulVehab, All-llahu e mëshiroftë: "Ata tagutët që njerëzit u besojnë atyre nga banorët e Kharxhit dhe të tjerë, janë të njohur tek të gjithë njerëzit, ata i zgjedhin (këta tagutë) dhe i urdhërojnë njerëzit në këtë, ata janë të gjithë kufar dhe të dalë nga Islami. Kush i mbron (këta tagutë) apo i'a tërheq

93 Bug-Jetul Murtad, f. 345.
94 Surja Ali Imran, Ajeti 167.
95 Surja Teube, Ajeti 37.
96 Surja Ali Imran, Ajeti 90.
97 Surja Teube, Ajeti 97.

vërejtjen atyre që bëjnë tekfir mbi ta (tagutët), apo mendon se edhe nëse vepra e tyre është e kotë megjithatë nuk i nxjerr ata për në kufër, më së paku gjëndja e këtij është fisku, nuk i pranohet dëshmija dhe nuk lejohet namazi pas tij.[98]

Pra medito në fjalën e tij, se si për atë që ndalet në tekfirin e këtyre tagutëve vendosi kategori, kategoria më e ulët fisku, e kjo edhe njëherë argumenton se ai që ndalet në tekfirin e mushrikëve ndahet në kategori të ndryshme.

Në këto kategori ndikon fuqia e argumentit sheriatik dhe qartësia e kufrit apo shirkut, pavarësisht forcës (sa i madh është) së tij. Ka mundësi që shirku të jetë më i madh në një gjendje prej gjendjeve, mirëpo në qartësi ai është më i paqartë se ndonjë shirk më i vogël.

Një shembulli i kësaj: Shirku i adhuruesëve të statujave dhe shirku i Xhehmive.

Dispozita e tekfirit të atij i cili ndalet në tekfirin e adhuruesëve të statujave është më e fortë se dispozita e tekfirit të atij që ndalet në tekfirin e Xhehmive, e kjo për shkak se adhurimi i statujave është më i qartë se Xhehmizmi edhe pse Xhehmizmi është Shirk më i Madh.

Thotë Dijetari Ibn Kajim, All-llahu e mëshiroftë: "Mushriku i cili i pohon cilësit e Zotit është më i mirë se sa mohuesi i cilësive të plota. Si mund të krahasohet cënimi i cilësive të larta dhe mohimi i tyre me adhurimin i cili bëhet nëpërmjet ndërmjetësuesve, mes të adhuruarit të vërtetë dhe adhuruesit, afrohet tek ai nëpërmjet adhurimit të ndërmjetësuesit në shenjë madhërimi. Pra sëmundja e mohimit të cilësive (të All-llahut) është sëmundje e rëndë e cila nuk ka shërim." [99]

98 Ed-Durar es-Sennije, v. 10, f. 52.
99 Ed-Dau ve-Deva, f. 144.

Dhe thotë All-llahu e mëshiroftë: "Shirku i adhuruesëve të statujave, të diellit, hënës, yjeve, është shumë më i mirë se "teuhidi" i atyre (mohuesëve të cilësive), për shkak se shirku i të parëve është shirk në uluhije duke e besuar Krijuesin e botës dhe duke i pohuar cilësitë, veprat, fuqinë, dëshirën e Tij, duke pohuar diturin e Tij absolute për të gjitha sendet, kurse teuhidi i atyre që mohojnë cilësitë është mohim i rububijes, uluhijes dhe cilësive të Tij të larta, e nga ky lloj "teuhidi" domosdoshmërisht ngërthehet lloji më i madh i shirkut, pra varësisht se sa njeriu i mohon (cilësit) aq më tepër thellohet ne shirk." [100]

Duke u bazuar në atë që përmendëm më lartë, tani do t'i përmendim kategoritë e atyre që ndalen në tekfirin e mushrikëve apo kafirëve, duke shikuar në qartësin e argumentit për kufrin e tyre duke u mbështetur në tekstet e dijetarëve.

Kategoria e parë: Kush ndalet (në tekfir) tek ata që kufri i tyre domosdoshmërisht është i njohur tek pasuesit e feve.

E para: Kush ndalet (në tekfirin) e Iblisit, Firaunit apo atij i cili pretendon se meriton të adhurohet (cilëson veten me uluhije) apo të tjerë.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë, për tekfirin e atij i cili nuk e bën tekfir Firaunin: "Domosdoshmërisht tek pasuesit e Feve, Muslimanët, Jehudët dhe të Krishterët është e njohur se Firauni është prej kafirëve më të mdhej prej krijesave." [101]

***E dyta*:** Kush ndalet (në tekfirin) e adhuruesëve të statujave, edhe nëse përkatësohen në Islam.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë, për tekfirin e atyre që saktësojnë adhurimin e statujave: "Kush nuk i bën tekfir

100 Mukhtesar es-Savaik el-Mursele, f. 186.
101 Mexhmu el-Fetava, v. 2, f. 125.

ata ai është jobesimtar më i madh se Jehudët dhe Krishterët, për shkak se edhe Jehudët edhe Krishterët i bëjnë tekfir adhuruesit e statujave.” [102]

Thotë Ibn Vezir SanAni, All-llahu e mëshiroftë: "Nuk ka dyshim se kush dyshon në kufrin e adhuruesëve të statujave është obligim tekfiri i tij dhe tekfiri i atij i cili nuk e bën tekfir, e këtu nuk kemi ndonjë shkak tjetër pos që kufri i tyre është i njohur domosdoshmërisht në Fe." [103]

Ai që ndalet (në tekfir) në këtë kategori gjykohet me kufër, dhe nuk arsyetohet me injorancë në këtë çështje nëse atij i ka arritur argumenti Pejgamberik.

Kategoria e dytë: Kush ndalet (në tekfir) tek ata kufri i të cilëve domosdoshmërisht është i njohur në fenë e Muslimanëve në veçanti, si shembulli i atij i cili ndalet në tekfrin e Jehudëve, Krishterëve apo atij i cili e braktis fenë Islame.

Thotë Kadi Ijadi, All-llahu e mëshiroftë: "E bëjmë tekfir atë i cili nuk e bën tekfir personin i cili braktis Islamin dhe futet në një fe tjetër prej feve, abstenon apo dyshon apo saktëson medh’hebin e tyre." [104]

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Ai i cili pas Dërgimit të tij ﷺ, nuk e konsideron të ndaluar pasimin e fesë së Jehudëve apo të Krishterëve, nuk i bën tekfir dhe nuk i urren ata, ky person nuk është Musliman me pajtimin e të gjithë Muslimanëve." [105]
Ai që ndalet (në tekfir) në këtë kategori gjykohet me kufër, dhe nuk arsyetohet me injorancë në këtë çështje nëse atij i ka arritur argumenti Pejgamberik.

102 Mexhmu el-Fetava, v. 2, f. 128.
103 Er-Raud el-Baisi, v. 2, f. 509.
104 Esh-Shifa bi Ta’rif Hukuk el-Mustafa, v. 2, f. 286.
105 Mexhmu el-Fetava, v. 27, f. 464.

Kategoria e tretë: Kush ndalet (në tekfir) tek ata të cilët përkatësohen në Islam dhe kanë vepruar shirk apo kufër, ku është arritur konsensus për kufrin e vepruesit. Në këtë kategori kemi disa shkallë:

E para nga kategoria e tretë: Ai i cili nuk ka ndonjë shpjegim (te'vil), e këtij grupi njerëzish ose duhet t'u shpjegohet gjëndja e tyre (mushrikëve) ose duhet t'u shpjegohet dispozita e sheriatit për këta (mushrikë), ose duhet t'u shpjegohet edhe gjëndja edhe dispozita e sheriatit për këta (mushrikë që kanë vepruar shirk), e gjithë kjo duke u bazuar në qartësin e shirkut dhe qartësin e gjëndjes së këtyre (që kanë vepruar shirk). Nëse ndalet në tekfirin e tyre pas shpjegimit ai është kafir. Mirëpo nëse gjëndja e tyre (mushrikëve) është e qartë dhe dispozita e sheriatit mbi ta është e qartë, atëher gjykohet me kufër ai që nuk bën tekfir para se t'i shpjegohet (për shkak të qartësis së çështjes).

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë, për një grup nga Batinit: "Kush ka mendim të mirë për ta dhe thotë se nuk e di gjëndjen e tyre, këtij i shpjegohet gjëndja e tyre (Batinive), e nëse nuk largohet prej tyre dhe nuk i kritikon apo nuk distancohet prej tyre haptazi, ky person e merr dispozitën e tyre (Batinive)." [106]

Shiko këtu se si Shejhul Islam ibn Tejmije për tekfirin e atij që ndalet në tekfirin e ketij grupi (Batinive) u mjaftua vetëm me shpjegimin e gjëndjes së tyre.

Thotë Shejh Sulejman ibn Abdila, All-llahu e mëshiroftë, për disa murtedë të kohës së tij: "Nëse ka dyshim në kufrin e tyre apo nuk ka njohuri për kufrin e tyre, këtij i shpjegohen argumentet nga libri i

All-llahut dhe Suneti të Dërguarit të All-llahut ﷺ, për kufrin e tyre e nëse pastaj ka dyshim apo nuk është i vendosur, në këtë rast ai me

106 Mexhmu el-Fetava, v 2, f. 132.

pajtimin e gjithë dijetarëve është kafir, kjo për shkak se kush dyshon në kufrin e kafirit është kafir." [107]

Këtu vërejmë se shejhu Sulejman kushtëzon shpjegimin e dispozitës sheriatike për atë që ndalet (në tekfir), para se ta bëjnë tekfir atë (arsyetuesin).

Thotë Imam Ebu Hatim Er-Razi, All-llahu e mëshiroftë, për ata që kanë thënë se Kur'ani është i krijuar: "E kush kupton dhe nuk është injorant, pastaj dyshon në kufrin e tyre ai është kafir, kush është injorant i shpjegohet (mësohet) pastaj ose do të nënshtrohet duke i bërë tekfir ata ose domosdoshmërisht bie në kufër." [108]

Në këtë rast Ebu Hatim e kushtëzon mësimin e atij që ndalet (në tekfir) para se ta bëjë tekfir atë (arsyetuesin që nuk bën tekfir).

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë, për Hululitë: "Kush dyshon në kufrin e tyre pasi ta kuptojë thënien e tyre dhe ta kuptojë Islamin, ai është kafir, si ai që dyshon në kufrin e Jehudëve, Krishterëve dhe mushrikëve." [109]

Në këtë rast e ka kushtëzuar njohjen e gjëndjes dhe njohjen e dispozitës sheriatike.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë, për grupin e Druzëve: "Për kufrin e tyre nuk ka polemik mes Muslimanëve, përkundrazi kush dyshon në kufrin e tyre është kafir sikurse ata." [110]

Këtu vërejmë se në tekfirin e atij që ndalet (nuk i bën tekfir Druzët) nuk e ka kushtëzuar shpjegimin e gjëndjes e as shpjegimin e dispozitës, për shkak se edhe gjëndja e këtij grupi edhe argumentet për kufrin e tyre janë të qarta.

107 Ed-Durar es-Sennije, v 8, f. 160.
108 Tabakatul Hanabile, v. 1, f. 286.
109 Mexhmu el-Fetava, v. 2, f. 368.
110 Mexhmu el-Fetava, v. 35, f. 162.

Lloji i dytë nga kategoria e tretë: Ai që ka bazat jo të mira dhe keqinterpreton, në gjykimin e këtij personi ndikon qartësia e madhe e kufrit të personit konkret apo grupimit. Në rastin kur kufri është shumë i qartë ai konsiderohet kafir, inatçor, këmbëngulës në keqinterpretimin e tij, e në raste tjera është polemizuar mes gjykimit në fisk apo kufër.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë, për një grup të Batinëve: “Kush thotë: Fjala e tyre ka një interpretim i cili përputhet me sheriatin ky person është prej kokave dhe dijetarëve të tyre, nëse ky person është inteligjent do ta kuptonte gënjeshtrën e vetës në atë që ka thënë në qoftë se është i bindur në këtë nga jashtë dhe brenda, i tilli është më jobesimtar se Krishterët. Kush nuk i bën tekfir ata dhe vendos ndonjë interpretim për fjalët e tyre atëherë do të jetë edhe më larg nga tekfiri i Krishterëve dhe besimi i tyre në trinitet." [111]

Dhe thotë, All-llahu e mëshiroftë: “Dhe nga ai (imam Ahmedi) për tekfirin e atij qe nuk i bën tekfir kemi dy transmetime, pra për tekfirin e atij qe nuk i bën tekfir Xhehmit, më e sakta është se nuk bën kufër." [112]

Thotë imam Buhariu, All-llahu e mëshiroftë: “Shikova në fjalët e Jehudëve, Krishterëve dhe Mexhusëve, dhe nuk vërejta fjalë më të keqija devijuese se fjala e tyre (pra Xhehmive) unë e konsideroj injorant atë që nuk i bën tekfir ata, pos atyre që nuk i’a dinë kufrin atyre." [113]

Shihet qartë se imam Buhariu anon në mos tekfirin e atij që nuk i bën tekfir Xhehmit siç transmetohet në njërën prej transmetimeve të imam Ahmedit.

111 Mexhmu el-Fetava, v. 2, f. 133.
112 Mexhmu el-Fetava, v. 12, f. 486.
113 Khalk Af’al al-Ibad, f. 71.

Thotë Mirdavi, All-llahu e mëshiroftë: “Ka përmendur Ibn Hamid në Usulin e tij kufrin e Havarixhëve, Kaderive, Murxhive dhe tha: Kush nuk i bën tekfir ata që ne i kemi bërë tekfir, ai ka bërë fisk dhe duhet distancuar dhe në kufrin e tij kemi dy mendime. Këtë që e përmend ai dhe të tjerët pos tij prej Mervudhit, Ebu Talibit, Jakubit dhe të tjerëve, se ai (që ndalet në tekfir) nuk bën kufër...

Ai (ibn Hamid) për mohimin që Mutezilitë e bënë në nxjerrjen e zemrës së tij ﷺ natën e Isras dhe kthimin e saj (në trup) tha: ‘Në kufrin e tyre (Mutezilive për këtë mohim) kemi dy mendime, e gjithë kjo duke u bazuar në principet e tij për Kaderitë, të cilët e mohojnë diturin e All-llahut e cila është cilësia e tij. Dhe atë që thotë: Nuk i bëj tekfir ata që nuk bëjnë tekfir mbi Xhehmitë.” [114]

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: “Selefët dhe dijetarët nuk kanë polemizuar për mostekfirin e Murxhive dhe Shijave Mufadile (të cilët japin përparësi Aliut, All-llahu qoftë i kënaqur me të, duke mos i akuzuar të tjerët) dhe grupet tjera. Nuk ka kundërshtim në tekstet e imam Ahmedit se ai nuk i bën tekfir ata edhe pse ka prej pasuesve të tij që citojnë tekfirin e të gjithë grupeve të bidatit prej tyre dhe të tjerë, e kjo në kundërshtim me Ahmedin apo medh’hebin e tij, derisa disa prej tyre e përgjithësuan përjetshmërin e tyre dhe të tjerëve (në zjarr) e kjo është gabim në medh’hebin e tij dhe në sheriat." [115]

Lloji i tretë nga kategoria e tretë: Ai qe ka bazat të mira por ka keqinterpretim, siç transmetohet gabimi disa Sahabëve, All-llahu qoftë i kënaqur me ta, në tekfirin e disa murtedëve, ku All-llahu na shpjegoi gabimin e atyre që u ndalën (në tekfir) mirëpo nuk i gjykoi me kufër.

Nga Ibn Abasi, All-llahu qoftë i kënaur me të se ka thënë: “Një grup nga banorët e Mekes e pranuan Islamin dhe e fshihnin atë. Këtë

---

114 El-Insaf fi Ma’rifah el-Raxhih min el-Khilaf, v. 1, f. 324.
115 Mexhmu el-Fetava, v. 3, f. 351.

grup mushrikët e nxorën në Bedër (kundër Muslimanëve) ku disa prej tyre u plagosën e disa u vranë. Në këtë rast Muslimanët thanë: 'Ata ishin shokët tanë Muslimanë të cilët ishin nxjerrë me dhunë, kërkoni falje për ta'. Dhe pastaj zbriti ajeti (kuptimi): **"Engjëjt që ua morën shpirtin e atyre ju thanë: "Në çka ishit ju? - Ata thanë: "Ne ishim të pa aftë në atë tokë!" (Engjëjt) Ju thanë: "A nuk ishte e gjërë toka e All-llahut e të migronit në të?" (e ta praktikonit lirisht fenë e Zotit). Vendi i tyre është Xhehenemi dhe sa vend i keq është ai!"** [116] Tha: Me këtë ajet një mesazh u dërgua tek kush mbeti prej Muslimanëve që nuk ka më arsye për ata. Tha: Ata pastaj u larguan (prej mushrikëve), por mushrikët i ndoqën dhe i kapën dhe i tërhoqën në fitne (i sprovuan). Prandaj, ky ajet: **"Ka prej njerzve që thonë 'ne besuam në All-llahun'…"** [117] u zbrit për ta.[118]

Thotë shejh Muhamed bin AbdulVehab, All-llahu e mëshiroftë: "All-llahu zbriti këtë ajet dhe në të sqaroi dispozitën e atyre mushrikëve sa ata janë banorë të zjarrit edhe pse kanë shprehur Islamin." [119]

Transmetohet se disa Sahabë polemizuan rreth tekfirit të disa murtedëve, e pasi që All-llahu e sqaroi kufrin e këtyre njerëzve nuk i urdhëroi ata të cilët nuk bënë tekfir që ta ripërtërijnë Islamin.

Thotë All-llahu i Lartëmadhëruar (kuptimi): **"E çka është me ju që në çështjen e munafikëve jeni dy grupe; derisa për atë që bënë, All-llahu i përmbysi ata? A mos doni ta vini në rrugë të drejtë atë që All-llahu e ka humbur? Për atë që All-llahu e ka humbur, nuk do të gjeni rrugë!"** [120] Është saktësuar në shkakun e zbritjes së këtij ajeti se Pejgamberi ﷺ doli për në Uhud, disa që ishin me të u

116 Surja Nisa, Ajeti 97.
117 Surja Ankebut, Ajeti 10.
118 Taberiu në Tefsirin e tij, v. 9, f. 102.
119 Ed-Durar es-Senije, v. 10, f. 241.
120 Surja Nisa, Ajeti 88.

kthyen e në këtë rast shokët e Pejgamberit ﷺ u ndanë në dy grupe, disa thanë “t’i vrasim” e disa thanë “jo”." [121]

Transmetohet nga Muxhahidi se ka thënë: “Një grup nga populli i Mekes dolën prej Mekes dhe erdhën në Medine me supozimin se janë Muhaxhirë pastaj bënë ride (felëshim) dhe kërkuan leje nga Pejgamberi ﷺ që të shkojnë në Meke t’i marrin disa mallëra të tyre për tregti. Në këtë rast besimtarët polemizuan, disa thanë: Ata janë munafikë, e të tjerët thanë ata janë besimtarë. All-llahu e qartësoi nifakun e tyre dhe urdhëroi që të luftohen.” [122]

Thotë imam Taberiu, All-llahu e mëshiroftë, në interpretimin e këtij ajeti: **“E çka është me ju që në çështjen e munafikëve jeni dy grupe; derisa për ata që bënë, All-llahu i përmbysi ata? A mos doni ta vini në rrugë të drejtë atë që All-llahu e ka humbur? Për atë që All-llahu e ka humbur, nuk do të gjeni rrugë!”** thotë: do të thotë: Se All-llahu i ktheu ata në dispozitën e mushrikëve, në lejimin e gjakut dhe robërimin e familjarëve." [123]

Imam Taberiu, All-llahu e mëshiroftë, ka mendimin se ky ajet ka zbritur për një grup të cilët bënë ride nga Islami, ku pasi që i përmend mendimet e Selefit për shkakun e zbritjes së këti ajeti, thotë: Prej këtyre mendimeve më parësorja që të jetë e vërtetë është mendimi se ky ajet ka zbritur për polemiken që patën shokët e të Dërguarit të All-llahut rreth grupit nga Meka që bënë ride (dalje) nga Islami pasi që kishin besuar." [124]

Thotë Ibn Ebi Zenenin (ky është nga dijetarët e hadithit): “Ishin grup i munafikave, në Medine, dolën prej aty për në Meke, pastaj prej në Meke për në Jemane si tregtarë, bënë ride (dalje) nga Islami dhe e shfaqen atë që kishin në zemra prej shirkut. Këtë grup e takuan Muslimanët të cilët u ndanë në dy grupe, disa thanë: “Hallall

121 Buhariu dhe Muslimi.
122 Taberiu në Tefsirin e tij, v. 8, f. 9, 10052.
123 Tefsiri i Taberiut, v. 8, f. 7.
124 Tefsiri i Taberiut, v. 8, f. 13.

është gjaku i tyre, ata janë mushrikë, murtedë", e disa thanë: "Nuk është hallall gjaku i tyre, janë grup të cilëve u është paraqitur sprova". All-llahu i Lartëmadhëruar tha (kuptimi): **"Ç'është me ju, jeni ndarë në dy grupe rreth munafikave…"** [125]

Një grup nga ulematë kanë mendimin se Umeri, All-llahu qoftë i kënaqur me të, ndaloi në tekfirin e mosdhënësve të zekatit, e pasi që Ebu Bekri, All-llahu qoftë i kënaqur me të, i'a sqaroi kufrin e tyre (Umeri) u dakordësua. Në këtë rast nuk u kërkua (nga Umeri) që të pendohet për mostekfirin. Në transmetim të saktë përcillet se Umeri, All-llahu qoftë i kënaqur me të, i tha Ebu Bekrit rreth çështjes së murtedëve: "Si i lufton njerëzit? Kurse Pejgamberi ﷺ ka thënë: *"Jam urdhëruar t'i luftoj njerëzit deri sa të thonë La ilahe il-lAll-llah, kush e thotë atë, e ka të mbrojtur nga unë pasurin dhe veten e tij pos në të drejtën (e Islamit) e llogaria e tij i takon All-llahut."* [126]

Dispozita në këtë gjendje: Ai që ndalet (në tekfir/arsyetuesi) nuk bëhet tekfir fillimisht, porse gjykohet më gabim, kjo kështu duke u bazuar në atë se tekfiri është dispozitë sheriatike. Dispozita muxhtehidit i cili gabon në këtë çështje, është e njëjta me atë i cili gabon në çështje tjera sheriatike, nëse i sqarohen argumentet dhe largohet dyshimi (keqinterpretimi) dhe pastaj ndalet (në tekfir) atëherë ai është kafir.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Besimi për obligueshmërin e obligimeve të qarta të njohura dhe besimi për ndalimin e ndalesave të qarta të njohura, është prej bazave më të mëdha të imanit (besimit) dhe prej themeleve të fesë, ku mohuesi i tyre është kafir me pajtimin e të gjithëve, edhe pse muxhtehidi në disa prej tyre nuk është kafir me pajtimin e disave por gabimtar." [127]

125 Tefsiru Kuranil Aziz ibn Ebi Zenenin, v. 1, f. 393.
126 Buhariu dhe Muslimi.
127 Mexhmu el-Fetava, v. 12, f. 496.

Thotë shejh Sulejman bin Sahman, All-llahu e mëshiroftë: “Pastaj nëse dikush prej dijetarëve ndalet nga të gjykuarit me kufër të ndonjërit prej atyre injorantëve pasues të Xhehmive apo injorantëve pasues të adhuruesve të varrezave, atëherë është e mundshme ta arsyetojmë atë me faktin se ai është gabimtar i arsyetuar, dhe nuk e gjykojmë atë me kufër për shkak se ai (arsyetuesi që ndalet në tekfirin e të lartpërmendurve) nuk është i mbrojtur prej gabimit dhe për këtë ka ixhma të prerë." [128]

Kategoria e katërt: Kush ndalet (në tekfirin) e atij që ka vepruar kufër apo shirk, por qëllimi i mostekfirit është qëllim sheriatik i lejuar, prej tyre:

1. Kush ndalet (në tekfirin) e atij që ka vepruar ndonjë lloj të shirkut apo kufrit për të cilën ka polemikë, se kjo vepër a të nxjerr prej feje apo jo, si lënësi i namazit.

2. Kush ndalet (në tekfirin) e atyre që përkatësohen në diturin sheriatike, me qëllim të largimit të tekfirit nga dijetarët Muslimanë.

Dispozita e arsyetuesit në këto dy raste është se i tilli është muxhtehid i shpërblyer me lejen e All-llahut, nëse ja qëllon i ka dy shpërblime nëse gabon e ka një shpërblim.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: “Largimi nga tekfiri i dijetarëve të Muslimanëve edhe nëse dikush largohet nga tekfiri i vepruesit me bindje se ai nuk është kafir, e gjithë këtë e vepron për ta mbrojtur dhe ndihmuar vëllain e tij Musliman, atëherë kjo vepër konsiderohet qëllim sheriatik i mirë. Nëse ai bën përpjekje (ixhtihad) dhe ja qëllon i ka dy shpërblime e nëse gabon e ka një shpërblim.” [129]

128 Keshful Euhan, f. 70.
129 Mexhmu el-Fetava, v. 35, f. 103.

Kemi një pyetje të rëndësishme: Në cilën kategori prej kategorive futet arsyetuesi i adhuruesëve të varrezave?

Përgjigje: Kategoria e arsyetuesit të varrexhive (që adhurojnë varreza) dallon varësisht qartësis së shirkut apo bindjeve për zotriun e varrit (të vdekurin). Ka prej tyre që i ngjason adhurimit të statujave. Apo edhe më tepër se aq, ka prej tyre që është më poshtë, ka prej tyre që është vetëm bidat në fe dhe nuk e arrin gradën e shirkut.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Kemi tre kategori në këtë kaptinë:

1. Të lusësh një të vdekur apo që nuk është prezent, pos All-llahut pa marrë parasysh a është ai Pejgamber apo të tjerë dhe të thotë: "O zotriu im më ndihmo, kërkoj mbrojtje prej teje, apo prej teje kërkoj ndihmë apo më ndihmo kundër armikut", e të ngjashme, dhe e gjithë kjo është shirk në All-llahun.

Më e keqe se kjo është të thotë: "Më fal mëkatin, dhe ma prano pendimin", siç e veprojnë këtë një grup prej xhahilave mushrikë. Më e rëndë se kjo është "të bëjë sexhde dhe të falet drejt varrit të tij të besojë se drejtimi drejt (varrit) tij është më i mirë se drejtimi drejt kiblës, derisa disa prej tyre thonë: Kjo (drejtimi nga varri) është kibla e njerëzve të posaçëm, kurse Qabja është kibla e njerëzve të thjeshtë."

Më e madhe se kjo është: Të besojë se vizita e tij (varrit) është nga lloji i haxhit deri sa thotë: Vizita disa her e tij (të vdekurit) është e barabartë me një haxh. Gulatët (tepëruesit) prej tyre thonë: Vizita e tij (të vdekurit) një herë është më me vlerë se sa kryerja e haxhit disa herë, e të ngjashme si kjo. Kjo është shirk, edhe pse shumë prej njerëzve bien në disa prej këtyre.

2. Që t'i thuhet të vdekurit apo atij që nuk është prezent prej pejgamberëve apo njerëzve të mirë: Lute All-llahun për mua, apo lute për neve Zotin tënd, apo kërko nga All-llahu për neve, siç të Krishterët i thonë Merjemes dhe të tjerëve, njëjtë edhe në këtë nuk duhet pasur mëdyshje nga çdo njeri i ditur se vepra e tillë nuk lejohet dhe se kjo është bidat të cilin nuk e ka vepruar askush prej Selefit.

Pra është e qartë se nuk lejohet të kërkohet diçka nga i vdekuri, nuk kërkohet nga ai ta lusë All-llahun apo diçka tjetër. Nuk lejohet që atyre t'i ankohemi për sprovat e dunjas dhe dinit. Edhe nëse është e lejuar t'i ankohemi atyre duke qenë gjallë, për shkak se kjo, duke qënë gjallë nuk të dërgon në shirk kurse kjo (të vdekurit) të dërgon në shirk.

3. Të thotë: Kërkoj prej Teje që për hir të filanit apo për hir të gradës që ka filani tek Ti apo e ngjashme me këtë. Përmendet nga Ebu Hanifja dhe Ebu Jusufi dhe të tjerë se kjo vepër nuk lejohet." [130]

130 Mexhmu el-Fetava

Kapitulli 5
Et-Taifeh el-Mumteni'eh

Në këtë pjesë do të flasim me lejen e All-llahut të Lartëmadhëruar për çështjet në të cilat ka polemikë rreth dispozitës së grupit apo sektit që me forcë pengon realizimin e dispozitave Islame (Et-Taifeh Mumteni'eh).

Para se të flasim për dispozitën e këtij grupi, do të fillojmë me vërtetimin e dy parathënieve të shkurta.

Themi: Ehli Suneti dhe Xhemati janë të pajtimit se imani është fjalë dhe vepër, ku më shumë se një prej dijetarëve kanë transmetuar ixhma për këtë çështje.

Shpjegimin e këtij mendimi do ta gjejmë në atë që e vërtetoi Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë, ku thotë: "Prej bazave të Ehli Sunetit është se: Feja dhe besimi është fjalë dhe vepër, fjala e zemrës dhe e gjuhës, vepër e zemrës, gjuhës dhe gjymtyrëve." [131]

Sqarimi i kësaj është se All-llahu i Lartëmadhëruar ka urdhëruar në urdhëra si namazi, zekati e të tjera. Shtylla e besimit në urdhërat e All-llahut është nënshtrimi ndaj Tij e kjo është nga veprat e zemrës. Ai që në zemrën e tij nuk ka nënshtrim ndaj urdhërave të All-llahut të Lartëmadhëruar është kafir.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Është e ditur se besimi është ikrar (nënshtrim) e jo vetëm tesdik (pohim), nga nënshtrimi ngërthehet fjala e zemrës e cila është tesdiku dhe

131 Mexhmu el-Fetava, v. 3, f. 151.

vepra e zemrës e cila është nënshtrimi. Pastaj ai tha që, “në zemrën e tij që nuk ka pohim dhe nënshtrim, ai është kafir.” [132]

Është e patjetërsueshme kujdesi për një çështje të rëndësishme, e ajo është: Nënshtrimi i zemrës ndaj urdhërave të All-llahut duhet patjetër t’i shfaqë gjurmët e saj te gjymtyrët. Kush ndalet nga vepra, atëherë mosveprimi i tij argumenton mosbesimin dhe mosnënshtrimin apo dobësimin e imanit dhe nënshtrimit të tij. Ai që nuk vepron ose është kafir ose është fasik, varësisht fotografis së veprës që nuk e vepron.

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: “Esenca e imanit është në zemër se ajo është fjala e zemrës dhe vepra e saj, pranim në besim, dashuri dhe nënshtrim. Ajo që është në zemër doemos duhet që të japë frytet e sajë në gjymtyrë, e nëse nuk vepron sipas asaj që kuptohet nga besimi i zemrës, kjo argumenton për mosbesimin apo dobësimin e tij.” [133]

Me këtë e kemi për qëllim të sqarojmë se njeriu për shkak të refuzimit dhe kryelartësis nuk vepron ndonjë vepër prej veprave të Islamit konsiderohet kafir, për shkak të mosnënshtrimit, e kufri i tij është si kufri i Iblisit i cili refuzoi t’i bëjë sexhde Ademit, paqja e All-llahut qoftë mbi të, dhe pse pohoi obligueshmërinë.

Kthehemi dhe flasim për çështjen e grupit refuzues (Mumteni’eh) dhe themi: Çka është Et-Taife Mumteni’eh (grup refuzues me forcë)?

Përgjigjia: Është një grup i cili përkatësohet në Islam, pastaj me forcë dhe luftë refuzon detyrimin (realizimin) e një dispozite (ligji) prej dispozitave Islame të qarta të njohura edhe nëse e pohon obligueshmërin e saj.

---

132 Mexhmu el-Fetava, v. 7, f. 638.

133 Mexhmu el-Fetava, v. 7, f. 644.

Shembull: Nëse një grup refuzon nënshtrimin për dhënien e zekatit apo nënshtrimin për agjërim, apo ndonjë ligji prej ligjeve Islame dhe nëse e pohon obligueshmërin e tij apo nuk nënshtrohet në braktisjen e harameve të qarta si, kamata, alkoli, zinaja.
Edhe nëse pohojnë se ato janë haram dhe (për mosnënshtrimin e tyre) ne nuk mund t'i nënshtrojmë ata pos me luftë, apo ata janë grup i fortë që me forcë refuzojnë nënshtrimin ndaj disa prej ligjeve të qarta edhe nëse nuk hyjnë në luftë (quhen Et-taife Mumteni'eh).

Pastaj themi: Cila është dispozita e Et-taife Mumteni'eh (grupi refuzues me forcë)?

Përgjigje: Nga dy mendime të dijetarëve, më e sakta është se dispozita e grupit që refuzon nënshtrimin (Et-taife Mumteni'eh) është se gjykohet me ride dhe dalje nga Islami duke u bazuar në atë që përmendëm më herët në parathënie se kuptimi i imanit është fjalë dhe vepër dhe se është patjetër nënshtrimi ndaj urdhërave të All-llahut të Lartëmadhëruar.

Argument për këtë që thamë është ixhmaja e Sahabëve, All-llahu qoftë i kënaqur me ta, e nxjerrë nga argumenti ku mosdhënësit e zekatit i emërtuan murtedë felëshues.

Thotë Ebu Ubejd el-Kasim bin Sel-lam: "Ajo që e vërteton këtë është xhihadi i Ebu Bekër Es-Sidikut, All-llahu qoftë i kënaur me të, bashkë me Muhaxhirët dhe Ensarët kundër atyre Arabëve që refuzuan dhënien e zekatit, njëjtë si xhihadi i të Dërguarit të All-llahut ﷺ kundër mushrikëve. Nuk ka dallim mes tyre në derdhjen e gjakut, robërimin e familjarëve, marrjen e pasuris, edhe pse ata refuzuan ta japin (zekatin) por nuk e mohuan." [134]

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Janë dakordësuar Sahabët dhe dijetarët pas tyre në luftimin e atyre që

134 El-Iman 17.

refuzojnë dhënien e zekatit edhe nëse ata falin pesë kohë namaz dhe agjërojn muajin e Ramazanit, për shkak se nuk kishin ndonjë dyshim të pranuar, për këtë shkak ata ishin murtedë, se u luftuan për mosdhënie edhe pse e pranuan obligueshmërin siç urdhëroi All-llahu.” [135]

Shejhu Muhamed bin Abdulvehab, pasi e përmendi fjalën e Ibn Tejmijes tha: “Medito rreth fjalës dhe qartësis së tij se: Grupi që refuzon të japë zekatin imamit (kryetarit të Muslimanëve) se ata luftohen dhe gjykohet mbi ta në kufër dhe dalje nga Islami, robërohen familjarët e tyre plaçkitet pasuria e tyre, edhe pse e njohin obligueshmërinë e ligjeve Islame por nuk e japin zekatin. Të gjitha këto nuk janë argumente për mosluftimin e tyre apo mosgjykimin në kufër te tyre, për shkak se kjo është vërtetuar në Kur’an, Sunet dhe ixhman e Sahabëve, All-llahu qoftë i kënaqur me ta, All-llahu e di më së miri." [136]

Dispozita e luftimit të grupit refuzues (Et-taife Mumteni’eh):

Me të vërtetë Kur’ani, Suneti dhe ixhmaja argumentojnë për obligueshmërin e luftimit të Et-taife Mumteni’eh (grupit që refuzon).

Thotë i Lartmadhëruari (kuptimi): **“...luftoni ata deri sa të mos mbet fitne (shirk) e i tërë adhurimi të bëhet vetëm për për All-llahun…”** [137]

Nëse diçka prej fesë është për All-llahun e diçka për dikë pos All-llahut obligohet luftimi derisa e gjithë feja të jetë për All-llahun.

Buhariu dhe Muslimi transmetojnë nga Ibn Umeri, All-llahu qoftë i kënaqur me të, se i Dërguari i All-llahut ﷺ ka thënë: *“Jam*

135 Mexhmu el-Fetava, v. 28, f. 519.

136 Ed-Durar es-Senije, v. 10, f. 179.

137 Surja Enfal, Ajeti 39.

urdhëruar t'i luftoj njerëzit deri sa të dëshmojnë 'La ilahe il-lAll-llah Muhamed rasulullah', ta falin namazin ta japin zekatin, nëse e veprojnë këtë atëherë e kanë të mbrojtur nga unë gjakun dhe pasurin pos në hakun e Islamit, e llogaria e tyre i takon All-llahut."

Tha Ebu Bekri, All-llahu qoftë i kënaqur me të: "Zekati është haku (e drejta) i pasuris, pasha All-llahun në qoftë se refuzojnë të japin një halk (litar) të cilën ja kanë dhënë të Dërguarit të All-llahut ﷺ do t'i luftoj për shkak të mosdhënies."

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Të pajtimit janë të gjithë dijetarët se është obligim luftimi i cdo grupi që refuzon veprimin e një ligji të njohur prej ligjeve (dispozitave) të Islamit derisa e gjithë feja të jetë për All-llahun." [138]

Dhe thotë, All-llahu e mëshiroftë: "Është e njohur se kapja për Islamin duke mos i'u nënshtruar ligjeve (dispozitave) të tij nuk është penges për luftimin. Luftimi është obligim deri sa e gjithë feja të jetë për All-llahun, atëherë lufta është obligim, cili grup refuzon faljen e namazit obligativ, apo agjërimin e Ramazanit, apo shkuarjen në haxh, apo abstenon në ndalimin e gjakut, pasuris, alkolit, zinas, bixhozit apo abstenon në ndalimin e nikahut me gratë që nuk lejohet martesa, apo në nënshtrimin e xhihadit kundër kufarve dhe marrjen e xhizjes prej ehli kitabit dhe të ngjashme me këto nga vaxhibet e dinit, dhe sendet e ndaluara në të cilat nuk arsyetohet askush në mohimin dhe braktisjen e tyre, ku me mohimin e obligueshmëris së tyre bën kufër njeriu. Nëse një grup abstenon luftohet edhe nëse i pohon ato, e për këtë nuk di që ka polemizuar dikush prej dijetarëve." [139]

Nëse kjo është dispozita e grupit i cili abstenon në realizimin e një ligji të vetëm prej ligjeve Islame, atëherë si është puna me atë që

138 Mexhmu el-Fetava, v. Kubra, v. 5, f. 529.

139 Mexhmu el-Fetava, v. 28, f. 502.

abstenon në më shumë se kjo? Apo si është puna me atë që haptazi shpall se refuzon nënshtrimin ndaj sheriatit të All-llahut duke e zëvendësuar atë me ligje/kushtetuta demokratike të shpikura?!

Nëse kjo është e qartë atëherë do t'i theksojmë disa çështje:

Çështja e parë: Polemika që ndodhi mes dijetarëve të Sahabëve, Ebu Bekrit dhe Umerit, rreth tekfirit të Et-taife Mumteni'eh.

Polemika që ndodhi mes Sahabëve rreth tekfirit të mosdhënësve të zekatit në fillim të çështjes. Është vërtetuar me citat të hadithit që e ka nxjerrë Buhariu dhe Muslimi nga Ebu Hurejra, All-llahu qoftë i kënaqur me të, thotë: "Pasi që vdiq i Dërguari i All-llahut ﷺ dhe u emërtua halife Ebu Bekri, dhe bëri kufër kush bëri prej Arabëve, Umeri i tha Ebu Bekrit: Si po i lufton njerëzit ndersa i Dërguari i All-llahut ﷺ ka thënë: *"Jam urdhëruar t'i luftoj njerëzit deri sa të dëshmojnë 'La ilahe il-lAll-llah Muhamed rasulullah', ta falin namazin ta japin zekatin, nëse e veprojnë këtë atëherë e kanë të mbrojtur nga unë gjakun dhe pasurin pos në hakun e Islamit, e llogaria e tyre i takon All-llahut"*. Tha Ebu Bekri pasha All-llahun do t'i luftoj ata që bëjnë dallim mes namazit dhe zekatit, zekati është haju (e drejta) e pasuris, pasha All-llahun nëse refuzojnë të japin një halk (litar) të cilën e kanë dhënë te i Derguari i All-llahut ﷺ do t'i luftoj për mosdhënien e tij, tha Umeri: Pasha All-llahun nuk është diç tjetër vetëm se pashë që All-llahu ka hapur gjoksin e Ebu Bekrit për luftë dhe e kuptova se ai është në të drejtën."

Për moslejimin e luftimit të tyre Umeri, All-llahu qoftë i kënaqur me të, u argumentua se ata thonë '*La ilahe il-lAll-llah*, e kjo qartë argumenton se ai (Umeri) nuk i kishte bërë tekfir ata.

Për polemikën e cila ndodhi mes Sahabëve, All-llahu qoftë i kënaqur me ta, shënoi edhe imam Ibn Kudame në librin e tij *'El-Mugnij'*. Pasi që përmendi dy transmetime rreth tekfirit të

mosdhënësve të zekatit tha: Këndi i parë: Umeri dhe të tjerët prej Sahabëve në fillim refuzuan luftimin, sikur të ishin të bindur për kufrin e tyre (mosdhënësve të zekatit) nuk do të refuzonin …”[140]

Çështja e dytë: Përmendja e polemikës e cila ndodhi në mesin e dijetarëve rreth kësaj çështje.

Duke u bazuar në polemikën e Sahabëve, All-llahu qoftë i kënaqur me ta, edhe dijetarët e Ehli Sunetit polemizuan rreth gjykimit me kufër të grupit abstenues (Et-taife Mumteni'eh).

Imam Shafiu, All-llahu e mëshiroftë, anon në mendimin e mostekfirit të atyre që nuk e japin zekatin, dhe përkatësimi në ride është përkatësim gjuhësor dhe jo sheriatik, dhe se Sahabët ishin të pajtimit për t'i luftuar me pajtimin e mostekfirit të tyre dhe cilësimi i tyre se ata abstenuan në dhënjen e zekatit tek kryetari në keqinterpretim.

Tha imam Shafiu, All-llahu e mëshiroftë: “Murtedët pas të Dërguarit të All-llahut ﷺ janë dy llojshëm: Disa që mashtruan pas Islamit shembulli i Tulejhas, Musejlemes, El-Ansiut dhe pasuesit e tyre dhe të grupit tjetër të cilët u kapën për Islamin dhe refuzuan (dhënien) e zekatit.

Nëse dikush pyet cili është argumenti për këtë ku shumica thotë për ta murtedë?

Thotë imam Shafiu, All-llahu e mëshiroftë: Kjo është gjuha arabe, ride do të thotë kthim nga ajo që ishin në kufër dhe kthim në mosdhënien e hakut. Kushdo që kthehet prej diçkaje lejohet të thuhet: Bëri ride nga kjo.”[141]

140 Mugni, v. 2, f. 429.

141 El-Umm, v. 4, f. 227.

Në këtë mendim anon edhe imam Ahmedi në njërin prej dy transmetimeve.
Ethremi transmeton ta ketë pyetur atë (imam Ahmedin) "se ai që refuzon agjërimin e Ramazanit, a është i njejtë me lënësin e namazit?" Tha: "Namazi është më i theksuar nuk është sikur tjerat." I'u tha: "Lënesi i zekatit?" Tha: "Transmetohet nga Abdullah ibn Mesudi se lënësi i zekatit nuk është Musliman, Ebu Bekri për mosdhënien i ka luftuar e hadithi është për namazin." [142]

Thotë Kadi Ebu Ja'la: "Shihet se ai transmetoi nga Abdullah ibn Mesudi dhe vepren e Ebu Bekrit, All-llahu qoftë i kënaqur me të, dhe nuk e ka prerë çështjen, për shkak se ai tha: "Hadithi është për namazin", pra hadithi i transmetuar për kufrin, që të shikojë ai rreth namazit dhe fjalën e Pejgamberit ﷺ: *"Mes robit dhe kufrit është lënia e namazit, kush e le namazin ka bërë kufër"*, dhe zekati është haku i pasuris dhe nuk bën kufër për mosdhënien e tij dhe luftimi për të është si shpagimet dhe të drejtat e njerëzve." [143]

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Pastaj polemizuan rreth kufrit të atij që pohon obligueshmërin por refuzon (dhënien e zekatit) dhe imami e lufton për të.
Të dy mendimet janë transmetime nga imam Ahmedi njëjtë si dy transmetime nga ai mbi tekfirin e havarixhëve." [144]

Çështja e tretë: Kundërshtari rreth kufrit të Et-taife Mumteni'eh (që nuk i bën tekfir ata) a është bidatçi apo Suni?

Themi: Kush anon në mendimin e mostekfirit të Et-taife Mumteni'eh (grupit abstenues) dhe këtë mendim e ka të bazuar mbi mendimin se imami është vetëm fjalë pa vepra, Ai është Murxhi.

142 El-Ahmkam es-Sulltanije
143 El-Nesal-El Fik'hije, v. 1, f. 221.

144 Mexhmu el-Fetava, v. 35, f. 57.

Kurse ai që thotë se imani është fjalë dhe vepra pastaj nuk bën tekfir mbi Et-taife Mumteni'eh, ai nuk është bidatçi por Muxhtehid gabimtar.
Imam Shafiu është nga ky grup, për shkak se ai njejtë sikur dijetarët e Ehli Sunetit dhe Xhematit pohon se imani është fjalë dhe vepër.

Thotë imam Shafiu, All-llahu e mëshiroftë: "Është vendosur konsensus tek Sahabët Tabi'inët dhe të tjerët pas tyre se imani është fjalë, vepër, nijet, nuk mjafton njera pa tjetrën." [145]

Kjo çështje është e ngjashme me polemikën rreth lënësit të namazit, ka prej dijetarëve që nuk bëjnë tekfir mbi lënësin e namazit duke pohuar se imani është fjalë dhe vepër. Ky është Suni, asesi bidatçi.

Ai që nuk bën tekfir lënësin e namazit apo thotë se ai vritet pasi që të thërritet për t'u falur dhe se në momentin që vritet është Musliman, në të vërtet këtij i është futur dyshimi që i është futur Murxhieve dhe Xhehmive rreth realitetit të imanit, dhe për këtë ka anuar në mos tekfirin e tij (edhe nëse vritet).

Thotë Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë: "Në këtë rast duhet pajtjetër meditim i thellë, ai që kupton lidhshmërin e të jashtmes në të brendshmen, do t'i largohet dyshimi në këtë kaptinë dhe do ta kuptojë se kush prej dijetarëve thotë se ai që pohon obligueshmërin dhe refuzon veprimin (faljen) nuk vritet apo vritet por si Musliman, i është futur dyshimi i cili i është futur Murxhieve dhe Xhehmive. Që është njëlloj si ata që thonë se kushdo që ka dëshirën e prerë dhe mundësinë e plotë më të, nuk mund të ketë diçka prej veprave, për këtë shkak ky grup i dijetarëve refuzon vrasjen duke u bazuar në çështjen e imanit dhe se veprat nuk janë prej imanit." [146]

---

145 Sharh Usul I'tikad Ehl es-Sunah vel Xhemah, v. 5, f. 956, 1593

146 Mexhmu el-Fetava

Do të përmendim një shembull rreth kësaj, që transmetohet nga Ibn Shihab Ez-Zuhri, All-llahu e mëshiroftë.

Transmeton Mervezi në *"Ta'dhimu Kadri Salah"* se imam Ibn Shihab Ez-Zuhri është pyetur për një person që nuk fal namazin? Tha: "Nëse e ka lënë atë duke marrë fe tjetër pos Islamit vritet e nëse është fasik torturohet rëndë dhe burgoset."

Është e qartë se Ibn Shihabi nuk ka bërë tekfir lënësin e namazit.

Transmeton Lalekaj nga Makil bin Ubejdilah el-Absij i tha Nafiut nxënësit të Ibn Umerit: Thash, ata thonë: Pranoj obligueshmërin e namazit por nuk falem, alkoli është i ndaluar por ne e pimë, martesa e nënave është e ndaluar por ne dëshirojmë (të martohemi), me vrull largoi dorën prej dorës time dhe tha: Kush vepron këtë ai është kafir.

Thotë Ma'kili: E takova Zuhriun dhe e informova për fjalën e tyre, dhe tha: I Lartëmadhëruar është All-llahu (*Subhan'All-llah*) a janë futur njerëzit në këto kundërshtime? Tha i Dërguari i All-llahut ﷺ: *"Nuk bën zina zinaqari që në momentin e zinas të jetë besimtarë, nuk pi alkol njeriu e që në momentin e pirjes të jetë besimtarë."* [147]

Shikoni atë se si nuk bën tekfir lënësin e namazit mirëpo i kundërshton Murxhiet të cilët veprën e nxjerrin nga imani. Kjo na bën neve që të mos akuzojmë imam Zuhriun në irxha veten pse ai nuk bën tekfir lënësin e namazit. Medito rreth kësaj mirë, dhe mos u mashtro me numrin e madh të zhurmaxhive e as me fjalët e tepëruesve. Prej All-llahut ndihmë kërkojmë.

Për në fund dëshiroj të tërheq verejtje për një çështje të rëndësishme: Se shumica e atyre kundër të cilëve luftojmë sot prej grupeve të kufrit dhe rides nuk përfshihen në polemikën për të cilën

147 Sharh Usul I'tikad Ehl es-Sunah vel Xhemah, v. 5, f. 1025.

polemizuan dijetarët rreth Et-taife Mumteni'eh.

Ushtrit, policia, ndihmuesit e shteteve të tagutit në pajtimin e të gjithëve janë kafirë. Ata janë më të ngjashëm me Musejlemen dhe Esved Ansin se sa me mosdhënësit e zekatit.

Prandaj, ushtarët e tagutit dhe çdokush që lufton për hir të tij është një kafir, ashtu si thuhet nga teksti i Kur'anit, siç tha Ai ﷻ, (kuptimi): **"Ata që besuan luftojnë në rrugë të All-llahut, e ata që nuk besuan luftojnë në rrugë të djallëzuar. Luftoni pra miqtë e djallit, s'ka dyshim se intriga e djallit është e dobët."** [148]

Kushdo që bashkohet me tagutin në sundimin e tij me diçka tjetër përveç asaj që e ka shpallur All-llahu dhe zhvillon luftë kundër aleatëve të All-llahut, atëherë ai është një kafir si ai (do të thotë, si taguti). Sepse kushdo që bëhet aleat me kufarët, ai është prej tyre, për shkak të deklaratës së Tij ﷻ, (kuptimi): **"O ju që besuat! Mos zini miq as jehuditë, e as të krishterët.**
Ata janë miq të njëri-tjetrit. E kush prej jush i miqëson ata, ai është prej tyre. Vërtet All-llahu nuk vë në rrugë të drejtë popullin zullumqar." [149]

Dhe më sipër e kemi përmendur atë se bara (urrejtja/distancimi/armiqësimi) nga mushrikët dhe vala (dashuria/miqësimi/aleanca) me muvehidët është nga Aslu Dini (baza e fesë) ku nuk ka justifikim të injorancës, as keq'interpretim, për këdo në lidhje me të. Kjo është në përgjithësi një pikë konsensusi, dhe të gjitha lavdërimet i përkasin All-llahut ﷻ.

148 Surja Nisa, Ajeti 76.
149 Surja Maide, Ajeti 51.

Kapitulli 6
Darul-Kufr dhe Hixhreti

Në këtë pjesë do të flasim për dy kërkime me lejen e All-llahut ﷻ :

E para: Shtetet dhe dispozitat e tyre.

E dyta: Hixhreti dhe dispozitat e tij.

Në çështjen e parë në kërkimin e shteteve do t'i përmendim disa gjëra:

E para: Kuptimi i fjalës Ed-Dar (Shtet) dhe ndarja e botës në dy shtete.

E dyta: Dispozita e shtetit Islam dhe shtetit të kufrit.

E treta: Shkaku i dispozitës së shtetit Islam dhe të kufrit.

E katërta: Llojet e shtetit të kufrit.

Kurse në çështjen e hixhretit do të përmendim disa gjëra:

E para: Dispozita e hixhretit.

E dyta: Dispozita e atij që e braktis hixhretin.

E treta: Gjendja e atyre të cilët qëndrojnë në vendin e kufrit.

Fillojmë me kërkimin e parë me lejen e All-llahut, e cila ka të bëjë me dispozitën e shteteve.

Çështja e parë nga kërkimi i parë:

Kuptimi Ed-Dar (vend/shtet) dhe ndarja e dynjasë në dy shtete dhe kuptimi i shtetit në terminologji:

Dijetarët e Selefëve, të parët dhe të fundit e kanë ndarë dunjanë në dy shtete: Në Shtet Islam dhe shtet i kufrit, kjo ndarje është ndarje bazike e ndërtuar në librin e All-llahut dhe Sunetin e të Dërguarit ﷺ.

Nga libri i All-llahut, fjala e All-llahut:

"Edhe ata që përgatitën *vendin* (Medinen) dhe besimin para tyre, i duan ata që shpërnguleshin tek ata dhe nuk ndiejnë në gjokset e tyre ndonjë nevojë (për zili a tjetër) nga ajo që u jepej atyre (muhaxhirëve), madje edhe sikur të kishin vetë nevojë për te, ata u jepnin përparësi atyre para vetvetes. Kush është i ruajtur prej lakmisë së vet, të tillët janë të shpëtuar." [150]

Imam Ibn Kethiri, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Kanë jetuar në shtetin e hixhretit para muhaxhirëve dhe besuan para shumë prej tyre." Përfundon fjala e tij.

"Engjëjt që ua morën shpirtin e atyre që ishin mizorë të vetvetes ju thanë: "Në çka ishit ju? - Ata thanë: "Ne ishim të paaftë në atë tokë!" (engjëjt) ju thanë: "A nuk ishte e gjerë toka e All-llahut e të migronit në të?" (e të praktikonit lirisht fenë e Zotit). Vendi i tyre është xhehenemi dhe sa vend i keq është ai!" [151]

Hixhra, nëse përmendet në Kur'an dhe Sunet e ka për qëllim shpërnguljen prej shtetit të kufrit në shtet Islam, kurse sa i përket Sunetit ka ardhur ndarja e shteteve në shumë hadithe dhe prej tyre është hadithi të cilin e transmeton Muslimi nga Burejde el-Husejn,

150 Surja Hashr, Ajeti 9.
151 Surja En-Nisa, Ajeti 97.

All-llahu qoftë i kënaqur me të, merfu, ku thotë: *"...pastaj thirri në Islam, nëse ata të përgjigjën pranoi ata dhe ndalu nga ata, pastaj thirri ata që të shpërngulen prej shtetit të tyre në shtetin e muhaxhirëve dhe tregoju atyre se nëse ata e veprojnë këtë, atyre ju takon ajo çfarë ju takon muhaxhirëve dhe ata duhet ta kryejnë atë çfarë e kryejnë muhaxhirët."*

Një hadith të cilin e ka nxjerrë Nesaiu me zinxhir të saktë nga Xhabir ibn Zejd, All-llahu qoftë i kënaqur me të, thotë: "Ibn Abasi, All-llahu qoftë i kënaqur me të, ka thënë se: Pejgamberi ﷺ, Ebu Bekri dhe Umeri ishin nga muhaxhirët, sepse ata i braktisën mushrikët dhe prej ensareve kishte muhaxhirë, sepse Medineja ishte vend i shirkut. Erdhën tek Pejgamberi ﷺ, natën e Akabes."

Çështja e dytë prej kërkimit të shteteve:

Terminologjia e shtetit Islam dhe shtetit të kufrit.

Shtet Islam është çdo vend apo pjesë e tokës në të cilin gjykohet me dispozita të Islamit, forca dhe fjala është për Muslimanët edhe nëse shumica prej banorëve janë jobesimtarë, kurse shtet i kufrit është çdo vend apo pjesë e tokës në të cilën gjykohet me dispozitat e kufrit dhe forca e fjala është për jobesimtarët edhe nëse shumica e banorëve të atij vendi janë Muslimanë.

Imam Ibn Kajimi, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Shtet Islam është ai vend në të cilin banojnë Muslimanët dhe gjykohet me ligjet e Islamit, nëse nuk gjykohet me ligjet e Islamit nuk llogaritet shtet Islam edhe nëse Muslimanët jetojnë në atë vend. Ky grup është i afërm me Meken, mirëpo as Mekeja nuk ishte shtet Islam, edhe pse banonin në të i Dërguari ﷺ dhe sahabet, derisa u çlirua, po ashtu edhe Gadishulli Arabik." [152] Përfundoi fjala e tij.

152 Ahkam Ehl Edh-Dhimah, v. 2, f.728.

Imam Ibn Muflih, All-llahu e mëshiroftë, thotë, “Në kaptinën se kur konsiderohet shtet Islam dhe kur shtet i luftës: "Çdo shtet në të cilin sundojnë ligjet e Muslimanëve është shtet Islam, nëse në të sundojnë ligjet e kufrit është shtet i kufrit, dhe nuk ka lloj tjetër përveç këtyre dyjave." [153] Përfundoi fjala e tij.

Çështje e tretë:

Shkaku i dispozitës për gjykimin e shtetit me Islam apo kufr.

Duke i lexuar thëniet e dijetarëve qartësohet se ata i kanë përmendur dy shkaqe për të gjykuar një shtet:

E para: Forca dhe pushteti.

E dyta: Llojet e dispozitave që zbresin mbi të.

Ibn Hazmi, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Thënia e Pejgamberit: *‘Unë jam i distancuar nga çdo Musliman i cili qëndron në mesin e mushrikëve.’* Kjo e qartëson atë çfarë e kemi thënë.
Me të vërtetë Pejgamberi ﷺ ka pasur për qëllim shtetin luftues, përndryshe ai përdori puntorë në Hajber dhe që të gjithë ata ishin Jehudë. Gjithashtu, nëse janë Ehlu Dhime nëpër qytete ku nuk përzihet me ta askush, ai person i cili jeton me ta, që të i urdhëroj ata apo të bëjë tregti me ta, nuk quhet qafir, po ashtu nuk quhet mëkatar, përkundrazi është besimtar i mirë. Dhe shteti i tyre konsiderohet shtet Islam, nuk është shtet i shirkut, sepse shteti përkatësohet në sunduesin, gjykatësin dhe pushtetarin në të." [154] Përfundoi fjala e tij.

Nga Ebu Jusuf Muhamed ibn Hasen, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Nëse ata i shfaqin dispozitat e kufrit, atëherë shteti i tyre shndërrohet në shtet të luftës, sepse vendi përkatësohet tek ne apo

153 Al-Adab esh-Sharijah val-Manh al-Marijah, v. 1, f. 190.
154 Al-Muhalla, v. 12, f. 126.

tek ata, varësisht nga forca apo pushteti. Në çdo vend në të cilin shfaqet dispozita e shirkut apo forca e tyre, atëherë ai vend është vend i mushrikëve dhe është shtet i luftës. Dhe në çdo vend në të cilin shfaqen dispozitat e Islamit dhe forca është për Muslimanët, konsiderohet shtet Islam, po ashtu." [155] Përfundoi fjala e tij.

Sheukani, All-llahu e mëshiroftë, duke folur për shtetin thotë: "Nëse janë urdhrat dhe ndalesat në shtet për Muslimanët, dhe nuk ka mundësi se kush jeton prej banorëve të tyre të cilët janë jobesimtarë që të shfaqë diçka prej kufrit të tij, përveç se duke marrë leje prej Muslimanëve, ky llogaritët shtet Islam dhe nuk i bëjnë dëm disa cilësi të kufrit që shfaqën në të, sepse nuk janë shfaqur me forcë ato cilësi të kufrit, sikurse që është e dukshme për ata të cilët paguajnë xhizjen prej Jehudeve dhe Krishterëve apo atyre që kanë marrëveshje prej banorëve në qytete Islamike dhe nëse çështja është e kundërt, atëherë edhe shteti është i kundërt." [156] Përfundoi fjala e tij.

Çështja e katërt:

Ndarja e shtetit të kufrit, llojet e shtetit të kufrit.

Shteti i kufrit ndahet nga pozita e kufrit, varësisht nga cila pozitë e shikojmë, a është kufri në të një kohë të gjatë apo është vend i ri:

E para: Është shtet i kufrit aslij (në esencë), dhe ai është që nuk ka qenë më herët shtet Islam, një kohë prej kohëve.

E dyta: Shtet i kufrit Ta'ri, është ai vend i cili më herët ishte shtet Islam, mirëpo është pushtuar nga qafirët apo kanë bërë ride (felëshim) udhëheqësit e atij shteti dhe kanë gjykuar pastaj me ligje të kufrit.

155 Al-Mabsut, v. 10, f. 114.
156 As-Sajl al-Xharar, v. 4, f. 575 – 576.

Veçoria e shteteve nuk është veçori e përgjithshme, përkundrazi varësisht se ku shfaqën dispozitat, atëherë ndryshon edhe veçoria, kuptimi i kësaj është se shteti mund të ndryshojë prej një dispozitë në tjetrën, prej dispozitës së kufrit, pastaj pas një kohë të cilësohet me dispozitë shtet Islam, mund të jetë në dispozitë Islam pastaj dispozitën e kufrit, varësisht prej gjykimeve.

Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Llogaritja e vendit shtet kufri, shtet Islam, shtet i imanit, shtet paqësor, shtet i luftës, shtet i nënshtrimit, shtet i kundërshtimit, shtet i besimtarëve apo shtet i mëkatarëve, veçoritë ndërrohen varësisht prej dispozitave që veprohen aty, mund të kalojë prej një veçori tek tjetra, sikurse mund të kalojë vetë personi prej kufrit në iman dhe dituri, po ashtu dhe e kundërta e saj." [157] Përfundoi fjala e tij.
Këtu duhet të tërhiqet vërejtja sepse nuk është kusht që në një vend që gjykohet me kufër, pa marr parasysh se, a është shtet në esencë apo ka qenë në pushtetin e Muslimanëve, e tani gjykohet me kufër, të gjykohet me kufër për ata Muslimanë të cilët jetojnë në atë vend, ky mendim është prej gulatëve (tepruesve) dhe është rrugë prej rrugëve të havarixhëve.

Me të vërtetë e ka përmendur Ebu Hasen el-Eshari, All-llahu e mëshiroftë, i cili thotë se ky mendim është i një prej grupeve të havarixhëve: "Kanë pretenduar Ezerikat (fraksion i havarixhëve) se kush qëndron në shtetin e kufrit ai është kafir, dhe nuk ka opsion tjetër veçse të ikë" [158] Ai i cili e ka këtë mendim vetëm se është prej havarixhëve dhe e ka përmendur se havarixhët kanë thënë se "Nëse bën kufër imami, kanë bërë kufër edhe ata të cilët ai i ka nën kujdes, ata të cilët janë prezent dhe ata të cilët nuk janë prezent." [159] Përfundoi fjala e tij.

Kjo është se esenca e Muslimanit është mbetja i tij në Islam mbi

157 Mexhmu el-Fetava, v. 27, f. 45.
158 Makalat el-Islamijeh, v. 1, f. 88.
159 Makalat el-Islamijeh, v. 1, f. 103.

çdo tokë dhe ndër çdo qiell derisa nuk vepron ndonjë anulues prej anuluesve të Islamit, çka ndërtohet mbi bindje nuk prishet me dyshim.

Imam Sheukani, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Dije se përmendja e shtetit të kufrit dhe shtetit Islam nuk ka shumë dobi në raport me banuesit në të. Ato çfarë i kemi përmendur më herët në raport me shtetin luftues (Darul Harb) me të vërtetë qafiri i cili është luftues, gjaku i tij dhe pasuria e tij janë të lejuara në çdo formë, përveç se nëse japin siguri Muslimanët dhe se pasuria dhe gjaku i besimtarit janë të ndaluara, për shkak të Islamit të tij, pa marrë parasysh se a jeton në shtetin e kufrit apo diku tjetër." [160]

Dhe se e vërtetë është të thuhet se dispozita e banorëve në shtetin e kufrit, apo fjala se në esencë është Islami apo kufri, apo të thuhet se gjendja e tyre është e panjohur, ka dallim me dallimin e gjendjes. Dhe të gjitha këto dispozita janë të fikhut, duhet të iu kthehemi fetave të dijetarëve. Dhe për këtë ka polemik mes thënieve të tyre, varësisht prej gjendjes së banuesve në ato shtete, dhe ne i tregojmë disa shembuj nga kjo:

Shembulli i parë: Fetvaja e Shejhul Islam ibn Tejmijes për banorët e Mardinit

Ishte shtet Islam, e kanë pushtuar atë Tatarët dhe kanë gjykuar me ligje të kufrit.

Është pyetur Shejhul Islam ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë, për shtetin e Mardinit se a është shtet luftues apo shtet i paqes dhe se a është obligim për Muslimanët të cilët qëndrojnë aty që të bëjnë hixhret në shtetin Islam apo jo dhe nëse është obligim hixhreti dhe ata nuk bëjnë hixhret apo i ndihmojnë armiqtë e Muslimanëve me

160 Es-Sejl el-Xharar, v. 1 f. 976.

vetët e tyre dhe pasurinë e tyre, a kanë mëkat në këtë dhe a ka mëkat ai i cili i akuzon me nifak apo i fyen ata?

Është përgjigjur:

"Falënderimi i takon All-llahut, gjaku dhe pasuria e Muslimanit janë të ndaluara, pa marrë parasysh se a është në Mardin apo në ndonjë vend tjetër dhe ndihma e atyre të cilët dalin nga ligji i Islamit është e ndaluar, pa marrë parasysh se a janë banorët e Mardinit apo dikush tjetër. Ai i cili jeton në të, nëse është e pamundur për të që ta zbatojë fenë e tij, atëherë është obligim për të hixhreti në të kundërtën është e pëlqyer dhe nuk është obligim.

Ndihma e armiqëve të Muslimanëve me vetet dhe pasuritë e tyre është e ndalur dhe se është obligim për ta që të ruhen nga kjo në çdo mënyrë të cilën kanë mundësi, duke u fshehur apo duke përdorur metoda mashtruese për të mos e vepruar këtë, e nëse nuk munden që ta bëjnë këtë, përveç se me hixhret, atëherë është obligim për ta (farz ajn) që të bëjnë hixhret dhe nuk lejohet fyerja e tyre në përgjithësi me nifak, përkundrazi akuzimi me nifak duhet të jetë në ata persona të cilët i ka përmendur Kur'ani dhe Suneti dhe hyjnë në të disa prej banorëve të Maridinit apo jashtë tij, mirëpo ekzistenca e tij si shtet luftues apo i paqes është me dy gjëra: Nuk është shtet Islam i paqes në të cilin zbatohen dispozitat e Islamit, dhe të jetë ushtria Muslimane dhe nuk është në dispozitën e shtetit luftues, banorët e të cilit janë qafirë, përkundrazi kjo është në kategorinë e tretë, trajtohet Muslimani në të me çfarë e meriton apo çfarë i takon dhe luftohet ai i cili është kundër sherijatit me atë çfarë i takon." [161] Përfundon fetvaja e tij.

Shiko se si gjykoi për banorët në atë vend dhe se nuk lejohet që të akuzohen ata në përgjithësi me nifak dhe nuk janë ata qafirë, sikurse banorët të cilët jetojnë në shtetin luftues, me gjithë se ai

---

161 Mexhmu el-Fetava, v. 28, p 240.

gjykoi për ushtrinë e tij se nuk janë Muslimanë. Dhe e gjithë kjo ndërkohë që Mardini ishte shtet i kufrit (Ta'ri) i cili ka qenë nën pushtetin e Muslimanëve më herët.

Shembulli tjetër është fetvaja e Hamd ibn Atik, All-llahu e mëshiroftë, për banorët e Ahsait.

Ai tha:

"Dhe kush shikon në atë që janë pajtuar dijetarët, mund ta kuptojë nga ajo se shteti në të cilin shfaqet shirku dhe shfaqen gjërat e ndaluara dhe pengohen mësimet e fesë, llogaritët shtet i kufrit, merret pasuria e tyre dhe gjaku i tyre është i lejuar. Banorët e këtij vendi mund ta shfaqin fyerjen për Të dhe Fenë e tij dhe kanë vendosur kanune, i zbatojnë ato për popullatën, që bien në kundërshtim me librin e All-llahut dhe Sunetin e të dërguarit të Tij. Mund ta kuptosh nga kjo, se kjo është e mjaftueshme që ta nxjerrësh nga Islami atë i cili e vepron këtë, dhe ne themi se ka mundësi që të ekzistoj dikush në të, në të cilin nuk gjykohet me kufër, prej personave të cilët janë te dobët dhe prej kategorisë së tyre. Kurse në pamjen e jashtme çështja është e qartë dhe falënderimi i takon All-llahut dhe të mjafton ty ajo vepra të cilën e ka vepruar Pejgamberi ﷺ në Meke, edhe se në të kishte të dobët dhe po ashtu kanë vepruar shumë herë shokët e tij me ata të cilët kanë bërë ride nga Islami, duke u lejuar gjaku dhe pasuria e tyre si dhe duke i marrë rob, dhe çdo njeri që ka logjikë dhe është i ditur e di se kush i vepron këto gjëra nga kufri dhe felëshimi është më keq dhe e shfrenuar dhe më e madhe se ajo të cilën e kanë vepruar ata. Ktheje shikimin në tekstet e Kur'anit dhe Sunetit dhe në historinë e Pejgamberit ﷺ dhe shokëve të tij do ta gjesh të pastër, të bardh, nuk devijon nga ajo përveç ai i cili është i shkatërruar.

Paso fjalët e dijetarëve dhe lute All-llahu ﷻ që të ta udhëzojë zemrën, t'i largojë dyshimet, dhe nuk kam menduar se nga një person sikurse ti, të dalin këto gjëra, dhe mos të mashtrojë ty ajo në

të cilën janë injorantët dhe atë çfarë e thonë njerëzit të cilët kanë dyshime.” [162]

Shiko si gjykuan për banorët e atij vendi me kufër në pamje të jashtme dhe kjo pasi që u vërtetuan veprimet të cilat e paraqesin këtë gjykim dhe për shkas se kufri tek ta ishte i përhapur dhe i dukshëm dhe gjëra tjera, dhe nuk e lidhën gjykimin mbi ta, për shkak se ata jetuan në shtetin e kufrit. Përfundimi i kësaj është se duhet të bëjmë dallim mes çështjes së dispozitës së shtetit dhe mes çështjes së dispozitës së personit. Mund të jetë dispozita e shtetit varësisht gjykimeve që bëhen në atë shtet dhe të jetë dispozita e banorëve ajo çfarë del prej veprimeve të tyre, kërkojmë ndihmë tek All-llahu.

Përfundon kërkimi i parë në aspektin e shteteve dhe tek All-llahu e kërkojmë udhëzimin.

Tani fillojmë diskutimin rreth çështjes së dytë, dhe është çështja e hixhretit.

Përkufizimi sheriatik i hixhretit: është ta lësh darul-kufrin për në darul-Islam për hir të All-llahut. Hixhreti gjithashtu mund të jetë për qëllim në përgjithësi, për të nënkuptuar largimin nga një tokë e mosbindjes në një tokë të bindjes, ose nga një tokë e bidatit në një tokë të Sunetit.

Çështja e parë:

Gjykimi i hixhretit.

Ka thënë Ibn Kasimi, All-llahu e mëshiroftë, në *‘Hashijeh ala al-Usul Eth-Thalathah’*, “(Hixhreti) dihet se është vërtetuar nga Libri, Suneti dhe ixhmaja. Ai që e lë, është nën kërcënimin e dënimit. Një

162 Ed-Durar es-Senijeh, v. 9, f. 257.

numër dijetarësh kanë transmetuar ixhma për detyrimin e hixhretit nga tokat e shirkut në tokat e Islamit. "

Çështja e dytë:

Gjykimi për lënien e hixhretit.

Muslimani nuk bën kufër për braktisjen e hixhretit vetëm, për shkak të thënies së Tij ﷻ, (kuptimi): **"Ata që besuan por nuk u shpërngulën, ju nuk keni përkujdes as ndihmë për ta derisa të shpërngulen edhe ata. E nëse ata kërkojnë ndihmë prej jush për çështjen e fesë, atëherë jeni të obliguar t'u ndihmoni, përveç nëse është puna kundër një populli që me të keni marrëveshje (nuk mund t'u ndihmoni në luftë kundër atij populli). All-llahu mbikëqyr atë që veproni.”** [163]

Kështu Ai bashkoi midis përshkrimit të imanit dhe braktisjes së hixhretit nga toka e luftës.

Ebu Bekr ibnul-Arabi, All-llahu e mëshiroftë, tha: “Thënia e Tij ﷻ, (kuptimi): “...**E nëse ata kërkojnë ndihmë prej jush për çështjen e fesë, atëherë jeni të obliguar t'u ndihmoni...”** do të thotë nëse ju thërrasin nga një tokë lufte për t'i ndihmuar ata në një thirrje për armë ose me pasuri për t'i lehtësuar ata, atëherë ndihmojini ata pasi kjo është e detyrueshme për ju, përveç me ata njerëz të cilët kanë një besëlidhje me ju. Nëse ky është rasti, atëherë përmbaheni nga luftimi me ta, deri sa besëlidhja të mbarojë, ose anulohet.” [164]

Gjithashtu nuk është e lejueshme për një Musliman të banojë në darul-kufër nëse ai nuk është në gjendje të praktikojë dhe manifestojë fenë e tij, për shkak të thënies së Tij ﷻ, (kuptimi): **"Engjëjt që ua morën shpirtin e atyre që ishin mizorë të vetvetës ju thanë: "Në çka ishit ju? - Ata thanë: "Ne ishim të**

163 Surja Enfal, Ajeti 72.
164 Ahkam al-Kuran, v. 2, f. 439.

paaftë në atë tokë!" (engjëjt) ju thanë: "A nuk ishte e gjërë toka e All-llahut e të migronit në të?" (e të praktikonit lirisht fenë e Zotit). Vendi i tyre është xhehennemi dhe sa vend i keq është ai!" [165]

Ibn Kethiri, All-llahu e mëshiroftë, tha: “Ajeti fisnik është i gjerë në përshkrim për të gjithë ata që banojnë në mesin e mushrikëve, ndërsa janë të aftë për të bërë hixhret dhe të paaftë për të praktikuar fenë e tyre. Një person i tillë po bën padrejtësi ndaj vetvetes dhe po bie në haram me konsensus.”

Manifestimi (praktikimi) i fesë nuk është thjesht aftësia për të falur namazin dhe të ngjashme me të. Ajo që synohet me manifestimin e fesë, është shfaqja e urrejtjes dhe armiqësis ndaj kufarëve dhe mushrikëve, për shkak të thënies së Tij ﷻ, (kuptimi): **“Ju e keni shembullin më të mirë te Ibrahimi dhe te ata që ishin me të, kur i thanë popullit të vet: "Ne tërhiqemi prej jush dhe prej asaj që adhuroni, pos All-llahut, nuk besojmë tuajën, prandaj ndërmjet nesh e jush është e hapët armiqësia e urrejtja derisa ta besoni vetëm All-llahun, Një!”** [166]

Ndërsa ai që lë hixhretin ndërsa është me të asli (baza) e armiqësisë - kuptimi, armiqësia është e pranishme dhe gjendet (brenda tij) - megjithatë, ai nuk e tregon atë - do të thotë, ai nuk e bën të dukshme - atëherë ai është mëkatar, por jo kafir.

Shejh Abdul-Latif , All-llahu e mëshiroftë, u pyet për këdo që është nën autoritetin e mushrikëve dhe e njeh teuhidin dhe vepron sipas tij, megjithatë ai nuk ka armiqësi ndaj atyre as nuk largohen nga tokat e tyre.

Ai u përgjigj:

165 Surja Nisa, Ajeti 97.
166 Surja Mumtehine, Ajeti 4.

“Kjo pyetje vjen për shkak të mungesës së reflektimit në këtë çështje dhe mbi kuptimin e synuar të teuhidit dhe të vepruarit sipas tij. Sepse nuk mund të imagjinohet dikush që e di teuhidin dhe vepron sipas tij, e të mos i përbuzë mushrikët. Kushdo që nuk i urren ata, nuk mund të thuhet se ai e di teuhidin dhe vepron sipas tij. Kështu që pyetja është kontradiktore. Pyetja e mirë është çelësi për diturin, dhe mendoj se qëllimi yt është kush nuk e shfaqë armiqësinë dhe nuk e lë vendin e tij dhe çështja e shfaqjes së armiqësisë është tjetër çështje nga çështja e ekzistencës së armiqësisë. Në të parën arsyetohet ai që nuk ka mundësi dhe ka frikë, siç thotë All-llahu (kuptimi): **"...përveç nëse është për qëllim ruajtja prej të keqes së tyre…"** [167] sa për të dytën, patjetër që armiqësia të jetë prezentë, kjo hyn në kufër në tagut (mohimin e tagutit) dhe mes tij dhe mes dashurisë për All-llahun dhe të dërguarit të Tij, pa të cilën një besimtar nuk mund të bëjë. Kjo duhet të jetë patjetër e gjitha, nuk ndahet nga besimtari, dhe kush e kundërshton All-llahun me mos shfaqjen e armiqësisë ai është mëkatar ndaj All-llahut, mirëpo nëse ekziston esenca e armiqësisë në zemrën e tij, ai e ka dispozitën e atyre të ngjashmëve me të prej mëkatarëve dhe nëse i shtohet kësaj mos hixhreti ai e ka një pjesë të fjalës së All-llahut ku thotë (kuptimi):
"Engjëjt që ua morën shpirtin e atyre që ishin mizorë të vetvetës ju thanë: "Në çka ishit ju? - Ata thanë: "Ne ishim të paaftë në atë tokë!" (engjëjt) ju thanë: "A nuk ishte e gjërë toka e All-llahut e të migronit në të?" (e të praktikonit lirisht fenë e Zotit). Vendi i tyre është xhehennemi dhe sa vend i keq është ai!" [168]

Mirëpo nuk bën kufër, sepse ajeti është kërcënim, nuk është që të llogaritet qafir, kurse e dyta ai i cili nuk ka asgjë në zemrën e tij prej armiqësisë, dhe është e vërtetë pyetja e personit i cili e bën se nuk i armiqëson mushrikët, kjo është çështje e madhe, është mëkat i madh dhe çfarë mirësie ngel nëse nuk ka armiqësi ndaj qafirëve. Të

167 Surja Ali Imran, Ajeti 28.
168 Surja Nisa, Ajeti 97.

frikohesh për hurmat dhe banimet nuk është arsyetim që ta braktisësh hixhretin, All-llahu thotë (kuptimi): **"O robët e Mi që besuat, toka Ime është e gjerë, pra vetëm Mua më adhuroni."** [169] [170] Përfundon fjala e tij.

Kurse sa i përket braktisjes së hixhretit prej shtetit të kufrit duke e miqësuar kufrin dhe pasuesit e tij apo ndihma e tyre kundër Muslimanëve, kjo është kufër, ky është qafir sikurse ata, All-llahu thotë (kuptini): **"O ju që besuat, mos u ofroni miqësi (dashuri) prindërve tuaj, as vëllezërve tuaj, nëse ata vlerësojnë mosbesimin kundër besimit. E kush prej jush miqësohet me ta, ata janë mizorë."** [171]

Kurtubiu, All-llahu e mëshiroftë, thotë: "Ajo çfarë nxirret nga ky ajet i përfshinë të gjithë Muslimanët dhe dispozita e saj mbetet deri në Ditën e Gjykimit, për shkëputjen e miqësisë në mes besimtarëve dhe qafirëve. E ka transmetuar një grup se ky ajet ka zbritur që të nxisë për në hixhret dhe kundërshtim të shtetit të kufrit. Ky ajet iu drejtohet besimtarëve të cilët ishin në Meke dhe në vendet tjera prej vendeve Arabe, iu është drejtuar që të mos i miqësojnë baballaret, vëllezërit e tyre, të cilët ishin banorë në shtetin e tyre. Që të mos jenë pasuesit e tyre banues në shtetin e kufrit." Përfundon fjala e tij.

Ibn Hazmi, All-llahu e mëshiroftë, tha: "Është e saktë se më të vërtetë ai i cili jeton në shtetin e kufrit dhe luftës, dhe me zgjedhjen e tij bëhet luftëtar (kundër Muslimanëve), kush është prej besimtarëve ai me këtë vepër ka bërë ride (felëshim), ai i ka dispozitat e murtedit të gjitha, është obligim që të vritet kur të jetë e mundur dhe është pasuria e tij hallall, ndahet nga gruaja e tij. Kjo ngase Pejgamberi ﷺ, nuk është distancuar nga Muslimani." [172] Përfundon fjala e tij.

169 Surja Ankebut, Ajeti 56.
170 Ed-Durar es-Senijah, v. 8, f. 359.
171 Surja Teube, Ajeti 23.
172 El-Muhalla, v. 6, f. 47.

Ibn Tejmije, All-llahu e mëshiroftë, duke shtuar rreth asaj se çfarë është transmetuar nga Abdullah ibn Umer, All-llahu qoftë i kënaqur me të, thotë: "Kush vendoset në shtetin e tyre apo feston festat e tyre apo për ngjason me ta derisa të vdesë, do të ringjallet me ta." Tha; kjo tregon se ai e bëri qafir për shkak të bashkëngjitjes në të gjitha këto gjëra, apo këtë e konsideroi prej gjunaheve më të mëdha, të cilat e obligojnë dënimin me zjarr. Edhe pse e para është ajo çfarë shihet prej shprehjes së tij, pjesmarrja në disa nga këto është mëkat." [173] Përfundon fjala e tij.

Çështja e tretë: Gjendja në shkallë të ndryshme e atyre të cilët qëndrojnë në shtetin e kufrit.

Ibn Hazmi, All-llahu e mëshiroftë, tha:

"Kush ikën në shtetin i kufrit (i luftës) prej zullumit të cilit i frikësohet ai, dhe nuk i lufton Muslimanët dhe nuk i ndihmon ata kundër tyre dhe nuk gjen prej Muslimanëve kush ta mbrojë atë, ky person nuk ka mëkat sepse është i detyruar, këtë e kemi përmendur se Zuhri Muhamed ibn Muslim ibn Shehebe, ishte i vendosur se kur të vdesë Hisham ibn Abdul Melik do të ikte në shtetin Romak, sepse El Velid ibn Jezid ka thënë 'do ta vras atë nëse kam mundësi', dhe ai ishte për t'u bërë Veli pas Hishamit dhe kush e ka gjendjen e tij, ai është i arsyetuar.

Dhe po ashtu ai i cili jeton në Indi, Pakistan, Kinë, Turqi, Sudan apo në vendet Romake (Evropiane), nëse nuk ka mundësi të dalë nga ai vend për shkak se nuk ka mundësi apo pasuri apo është i dobët në trup apo ndonjë pengesë në rrogë, ai është i arsyetuar.

Nëse është luftues ndaj Muslimanëve, i ndihmon mosbesimtarët me ndonjë shërbim apo letër, ai është mosbesimtar.
Mirëpo nëse qëndron për dunja, ai llogaritet sikurse Dhimij

173 Iktida es-Sirat el-Mustekim, v. 1, f. 515.

(shërbëtor) i tyre dhe nëse ai ka mundësi të i'u bashkëngjitet Muslimanëve në tokën e tyre, nuk është larg kufrit dhe nuk shohim te ai arsyetim. E lusim All-llahun që të na fal.

Nuk është e njëjtë sikurse ai i cili jeton ndër pushtetin e mosbesimtarëve në El Galije (fshat në Saudi) dhe të ngjashmit me ta, sepse Egjipti, Kajravani dhe të tjerat përveç tyre, këtu Islami është i shfaqur dhe mbizotëron dhe udhëheqësit e tyre nuk e shfaqin distancimin e tyre nga Islami, kurse ata përkundrazi përkatësohen në Islam edhe pse realiteti i tyre është se ata janë mosbesimtar.

Kurse sa i përket atyre që jetojnë në tokën e Keramitëve (Ismaili, sekt i Shiave) me vetë dëshirë ai është mosbesimtar pa dyshim, sepse ata e shfaqin kufrin dhe braktisjen e Islamit, kërkojmë mbrojtje nga All-llahu prej kësaj.

Kurse sa i përket atij i cili jeton në një vend në të cilin shfaqen disa gjëra që të dërgojnë në mosbesim atëherë ky nuk është mosbesimtar, sepse shfaqet emri i Islamit këtu në çdo mënyrë prej te Teuhidi, pranimi i pejgamberisë se Muhamedit ﷺ, distancimi nga çdo fe përveç Islamit, falja e namazit, agjërimi dhe të gjitha dispozitat tjera të Islamit dhe imanit. Falënderimi i takon All-llahut." [174] Përfundon fjala e tij.

Paqja qoftë mbi Muhamedin, familjen dhe shokët e tij.

---

174 El-Muhalla, v. 12, f. 125.

O vëlla Muxhahid, si i braktis dijetarët që luftojnë (Muxhahidinë) të cilët shkuan në vendet e xhihadit dhe Islamit, si mundesh ta braktisësh këtë person të pastër, e pastaj të shkosh ta marrësh fenë prej atyre që nuk dolën në xhihad, që përkrahin tagutët e Gadishullit Arab dhe të tjerë, që as nuk shpallën tekfirin mbi këta tagutë, as nuk ju'a tërhoqën vërejtjen, përkundrazi, përzihen sëbashku me ushtarët dhe inspektorët e tagutit duke mos i'a shpjeguar anuluesit në të cilët kanë rënë ata.

Dhe mos u mashtro o vëlla, kur taguti e burgos dikë prej tyre, për shkak se mund të jetë vetëm një shkëlqim dhe vëmendje rreth fjalëve të këtyre "dijetarëve", dhe kështu e fusin tek vëllezërit nëpër burgje për të përhapur polemika dhe dyshime në mesin e tyre. Ata në qoftë se janë pasues të hakut, ndërsa ata kishin shans të mirë - po qe se ishin ithtarë të hakut dhe sinqeritetit - të ikin drejt tokës së xhihadit dhe të bëjnë hixhret në tokën e Islamit (Shtetit Islam).

Me të vërtetë ky tagut i cili i strehon llojin e këtyre që përhapin tepërimin në tekfir dhe i lejojnë që ta përhapin bidatin e tyre janë po të njëjtit (tagutë) që strehojnë dhe ndihmojnë Xhehmit dhe Murxhiet në përhapjen e bidatit të tyre, e gjithë kjo që këto dy grupe dhe menhexhe ta realizojnë qëllimin e njëjtë, e ajo është: shpifja kundër pasuesëve të së vërtetës dhe braktisja e hixhretit dhe xhihadit në rrugën e All-llahut.

O vëlla Muxhahid: Si ka mundësi që pasi All-llahu të shpëtoi nga rrjeti i dijetarëve të tagutit, ithtarët e irxhasë, të kthehesh e të biesh në rrjetin e dijetarëve të tagutit të cilët përhapin tepërimin dhe dyshimet, e gjithë kjo për të larguar ty prej xhihadit dhe hixhretit tënd dhe të shpëtojnë prej grushtit tënd, armiqt e All-llahut.

